

אילוסטרציה: נטע שפיגלר

In Shamir

בשמיר
גיליון 99
30.1.2020

בשמיר

חורף 2020

צילום: יעל אוראל

צילום: יעל אוראל

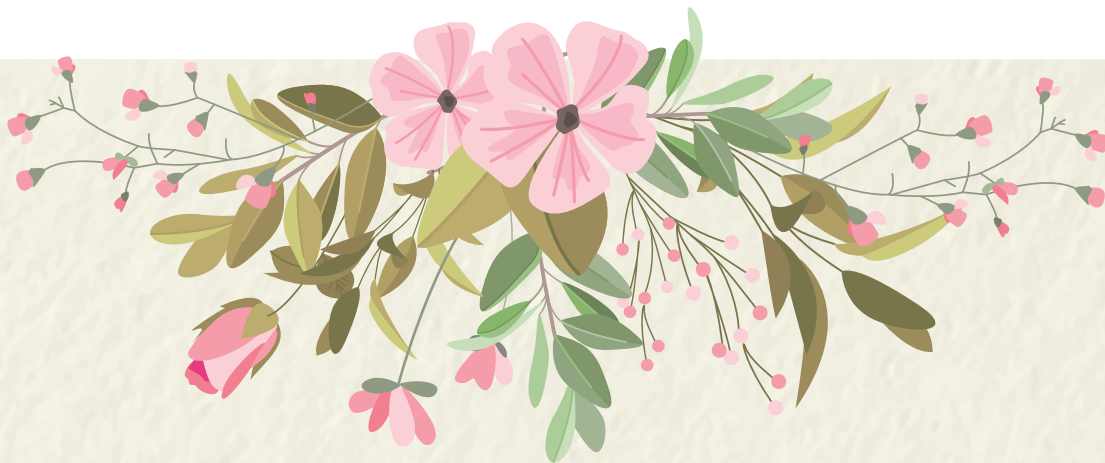

צילום: דודי נוסבאום

מה בגיליון:

- ▶ נא להכיר: הסטודנטים בכפר שלנו
- ▶ כולנו רקמה אנושית אחת?
- ▶ גלריה בסימן טולי - תערוכת מחווה לטולי באומן

גיליון
99

לשוש ואורי גוטליב
מזל טוב
לרגל הולדת
הנכדה
בת לענבר וישראל
ברכות לשרה וישקא
ולכל המשפחה
המורחבת

לאורית ויובל
גולדשטיין
מזל טוב
לרגל הולדת הבת
דורי
ברכות לקארן, גרשון ואיציק
ולכל בני המשפחה

ליואב פרטיג
מזל טוב
לרגל נישואיו לאווה
(במקסיקו)
ברכות למיכל, למריו
ולכל בני המשפחה

שולחן עורך

אני מקווה שבעתיד הלא רחוק, נוכל לשמוע קצת יותר עליהם ועל הפעילות ההתנדבותית שהם עושים, הן בשמיר והן מחוצה לו. ובעולם שמשתנה כל כך מהר, יש חשיבות גם לזכור ולהזכיר מה היה כאן לפנינו.

מה היה פעם?

מריה רונן סדרה לוח מרשים על ההיסטוריה והפרה-היסטוריה של שמיר. בנוסף היא כותבת בעלון על התכניות **לגן ארכיאולוגי פתוח** מול בית המורשת.

ההצפות בעמק "החזירו לחיים" את ביצת החולה והנוזקים לחקלאות רבים. כשקראתי על הנוזקים לכוורות של קיבוץ דן (מכוורת הפועלת כיום תחת המותג "גליל" של המכוורת שלנו) - שלפתי מן הארכיון את התמונות על השטפונות ב-1969 שגם אז סחפו לנהר הירדן הרבה כוורות שלנו.

באחד מחגי הקיבוץ (לפני למעלה מעשור) הוחלט לציין את ההרכב האנושי שלנו **ברקמת משפחות** בחדר האוכל. משפחות חדשות נקלטו, לוחות חדשים נוספו ולאחרונה, לאחר השיפוץ המסיבי, גם מיקום הלוחות בחדר האוכל השתנה. האם זה שינוי מבורך? מתאים? או שמא הלוחות נדחקו הצידה לטובת שינויים אחרים? **רן ברנור מציג את עמדתו ואתי נוסבאום משיבה/ מסבירה.**

ומה חדש?

העלון מתחדש במדור חדש: **שמיריטריביה**. את החידות כותב **גדעון ורדי**, הזוכה בתחרות "המרדף" שנערכה בפאב בשמיר מול הצייסר איתי הרמן. אשמח לשמוע מכם תגובות, פרגונים ורעיונות למדור החדש.

אם זכרתם ואם לאו, השנה, **2020**, הוכרזה **בשמיר כשנת הפרגון**. **מתי בר אלון** מעלה את הדילמה: האם לפרגן זה תמיד טוב? האם פרגון יתר עלול להזיק יותר מלהועיל? בקיצור – חושבת שיהיה לכם מעניין ותמיד מחכה לתגובות ולפרגונים שלכם.

שלכם, העורכת, יהודית מסד

מזג האוויר

בעלון הקודם, רק לפני חודש וחצי, הכותרת לשער הראשי הייתה: גשם גשם בוא... והתמונות (שעפרה הדר צילמה) - היו משנים קודמות בהן ואדי רחום רעש וגעש.

אז אפשר לומר שהצלחנו, שמשאלתנו התגשמה (גם זה מלשון גשם?) ותמונות הוואדי, השטפונות והחורף בגלילון הנוכחי - הן לגמרי מעודכנות.

רבים צלמו וגם שלחו לי תמונות ואני מתנצלת אם לא הצלחתי לשבץ את כולן.

אני מקווה שקצת מהחורף יישאר אתנו עד לגלילון הבא (אמצע מרץ) וכולכם מוזמנים לשלוח לי עוד תמונות.

שנת 2020

לא מאמינה למראה עיני אבל השנה היא כבר 2020. בתחילת העשור הקודם (לקראת שנת 2000) היינו מלאי חששות וחרדות שמא כל עולמנו הדיגיטלי והממוחשב יקרוס... מי עוד זוכר את זה היום?

מי חשב אז על האפשרות שנוכל לשלם חשבונות ולהעביר כספים בטלפון הסלולרי? להקליד כתובת ולקבל הנחיות, מפה והתראות על מצב הדרך באפליקציה (יישומון)?

מי ידע אז איך נראית מאינה (הציפור שהיא כיום החמישית בתפוצתה בישראל)?

מי האמין שהדמוקרטיה הישראלית תהיה בסכנה ועוד מבפנים? ומי העלה אז בדעתו שבשנת 2020 עוד נאמר: ראש הממשלה, ביבי נתניהו? (כן... יש כמה דברים שעוד לא השתנו...)

השינויים בחיינו הולכים ומתרבים והקצב בו הם חודרים לחיינו הולך וגובר. הסתגלות מהירה לשינויים – היא המפתח להשרדות בעולמנו. וממרומי גילי אני יכולה לומר שזה הולך ונעשה קשה משנה לשנה.

גם אצלנו בבועה השמירית מתרחשים שינויים, אם כי, הקצב קצת שונה...

כפר בתוך קיבוץ

אפרופו שינויים - **כפר הסטודנטים** בגבעת המוסד – מכירים?

החלטתי שכדאי שתכירו את הצעירים הללו ובשיתוף פעולה שלהם ושל וולטר – יצרנו מעין "תעודת זהות" כמעט לכל אחד ואחת מהם.

נא להכיר: כפר הסטודנטים (ליקט: וולטר מוצ'ניק)

אני **מעיינ**, במקור מבת-חפר שבעמק חפר.
בת 24. התחלתי ללמוד עבודה סוציאלית בתל-חי.
אני מדריכת טיולים במשרד החינוך.
טיולים ואומנות הם שני דברים שאני מאד אוהבת לעשות.

אני **אסף**. במקור מיעד שבמשגב.
בן 25. התחלתי ללמוד עבודה סוציאלית בתל-חי.
אני מרגיש בבית פה בקיבוץ, ואשמח לקחת חלק בדברים שמתרחשים פה, כל עוד אני פנוי.

אני **יובל**. במקור ממדרשת בן-גוריון שבנגב. אני לומד מחול במרכז קלור בכפר בלום.
את ההתנדבות הכרוכה במלגה שלי אני עושה כחלק מצוות התרבות בקיבוץ.

אני **אופיר גרומן**, סטודנטית שנה א' לעבודה סוציאלית בתל-חי.
במקור אני ממושב צור-משה במועצה האזורית לב השרון.
עברתי צפונה מהנגב, שם הדרכתי בשנה שעברה בפנימייה בתיכון לחינוך סביבתי במדרשת בן-גוריון.
מאד אוהבת עבודה עם אנשים ובני נוער בפרט.

שמי **עמית פלד**, בת 25. במקור ממוצא עילית.
התחלתי ללמוד השנה חינוך חברתי, אנתרופולוגיה, סוציולוגיה ומגדר. עוסקת כבר כמה שנים בחינוך וכיום מדריכת גרעיני נח"ל של ארגון החלוץ.
אוהבת עשייה חברתית-פוליטית ומקדישה זמן ליצירת שיח ערבי יהודי.

אני **ענהאל**, סטודנטית לעבודה סוציאלית ושמחה על ההזדמנות שנתנה לנו כאן בשמיר.

השנה נפלה בחלקי זכות גדולה לרכז את גרעים סמ"ן (סטודנטים מובילים ומנהיגים נגישות) במכללת תל-חי.

אשמח לתת יד בפינת החי שבקיבוץ. אליוט הוא שותף הצוות של ענהאל. חוגג חמישה אביבים ושמח על מרחבי הדשא העצומים.

אני **רויטל**, בת 25, חיפאית במקור.

לומדת חינוך ופוליטיקה בתכנית צוערים לשלטון המקומי. מתעסקת הרבה בחינוך ובעשייה חברתית ואשמח מאד מאד לשיתופי פעולה. כייף להיות פה.

אני **רננה**, במקור מקיבוץ הזורע.

בת 25, לומדת עבודה סוציאלית.

מתנדבת כדוברת בעמותת עו"סים שינוי – שהיא עמותה לקידום ושיפור המקצוע.

אני **נוי**, בת 24, במקור מהוד השרון.

סטודנטית שנה ב' לחנוך ואמנות.

תודה על ההזדמנות לחיות בקרבה אל הטבע, במרחב קהילתי נעים ומאפשר כמו קיבוץ שמיר.

אני **שחר**, בת 25 מקרית טבעון.

לומדת חינוך ופוליטיקה וממשל בתכנית הצוערים לשלטון המקומי.

כיף מאד לגור סביב הנופים המדהימים בקיבוץ. תודה על האירוח!

שמי נטע צור, במקור מחדרה. לומדת חינוך חברתי וממשל ופוליטיקה בתכנית הצוערים. אוהבת לרקוד ולזייף.

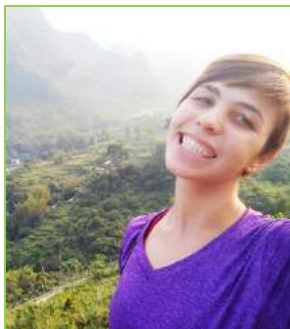
היי אני יעל. במקור מירושלים. שנה ב' ללימודי חינוך מיוחד ואמנות פלסטית. אוהבת מאד לרקוד, לטייל, לצחוק, לצאת להרפתקאות ולהכיר דרכן אנשים ומקומות חדשים. מחכה להכיר יותר את הקיבוץ ואתכם.

אני שנהב מרון, במקור מירושלים. אוהבת מפגש עם אנשים בכל הגילאים וטבע על כל רבדיו. לומדת חינוך חברתי ורב תחומי בתכנית הצוערים לשלטון המקומי ובפרקטיקום באשכול גליל מזרחי. מרכזת את פרויקט פארק הזהב של המכללה לפריצת שבילים, בשיתוף הנוער המקומי.

אני אסף, בן 26, במקור מקיבוץ יחיעם. לומד בתל-חי תואר דו-חוגי, חינוך ופוליטיקה וממשל. אוהב מאד ספורט, בעיקר משחקי כדור. במלגה שלי אני חלק מצוות התרבות בקיבוץ. אני מקווה שאנחנו, הסטודנטים, נצליח להביא ערך מוסף לקהילה בקיבוץ.

אני שיר קרון, במקור ממושב אמירים. לומדת עבודה סוציאלית ושמחה לחזור קצת לשורשים הקיבוצניים שלי ולגור כאן.

9.1.2020

במסגרת איסוף האשפה מן הקיבוצים, אנו דואגים לפינוי פסולת אלקטרונית, פסולת חשמל וסוללות המצטברת בנקודות אשר יועדו לכך בכל קיבוץ (מחשבים, מקררים, תנורים, מ. כביסה, וכדומה) ופינויה למפעל **אקומיוניטי** (ראו מסגרת מטה) – אקולוגיה לקהילה מוגנת.

נציגי מח' התברואה והיח' לאיכות הסביבה של המועצה האזורית ביקרו במפעל זה.

את המפגש והסיור ליווה סמנכ"ל החברה, עמרי דה גרסיה, אך מי שיזם וייסד בשנת 2008 את העסק החברתי הנקרא "אקולוגיה לקהילה מוגנת" הוא דני קוגן, אב לילד עם צרכים מיוחדים. הוא עשה זאת במטרה לחולל שינוי תפיסה בחברה הישראלית לגבי מקומו של האחר בה.

במפעל אקומיוניטי הנמצא בפארק תעשיות "משגב תרדיון", מועסקים אנשים עם צרכים מיוחדים. הם עוסקים בפירוק, מיון ומיחזור פסולת אלקטרונית. במפעל שואפים לספק יחסי עבודה קרובים ככל הניתן ליחסי עובד מעביד והכשרה לעבודה מאתגרת ובעלת ערך שיקומי, אקולוגי וכלכלי.

העובדים בעלי הצרכים המיוחדים אשר נמצאים מתאימים, מקודמים למחלקת שימוש חוזר הכוללת מעבדה ומרכז הכשרה להרכבת "מחשבים חברתיים".

אקומיוניטי – "אקולוגיה לקהילה מוגנת" פועל על פי מודל של עסק חברתי שאינו שואף למקסום רווחים אלא למטרה של השקעה חוזרת לטובת העובדים עם הצרכים המיוחדים והרחבת מעגל המועסקים מקרב אוכלוסייה זו, תוך שימת דגש מיוחד להעמקת הקשר עם הקהילה הקרובה וייזום נקודות מגע וחוויות משותפות עמה.

בסיור עצמו פגשנו את העובדים המקסימים במח' פירוק ומיון, ראינו כיצד הם יושבים בהנאה ועושים עבודתם בקפידה.

אנשים עם כל סוגי המוגבלויות (פיזיות, מנטליות ורגשיות), נשים וגברים מכל רבדי ומגזרי החברה, כולל ערבים, בדואים וחרדים המגיעים מבתים ומהוסטלים ברחבי הגליל המערבי.

הגענו למח' לשימוש חוזר, למעבדה ולמרכז ההכשרה להרכבת מחשבים ונדהמנו לגלות בסוף גם את החנות המוכרת מחשבים מחודשים אלו, בעלויות נמוכות, כולל אחריות וליווי אישי של הלקוח בכל.

כן, כן מוכרים שם מחשבים מחודשים.

רכישת מחשבים מחודשים היא הזדמנות איכותית וכדאית באמת, כך גילינו. נוכחנו שבפועל אין כאן באמת סיכון ואלו מוצרים במצב חדש, הנמכרים במחיר נמוך יותר.

זכרו –

בכל פעם שתשליכו פסולת חשמל, פסולת אלקטרונית וסוללות למקום המיועד לכך (ולא לפח האשפה) תסייעו בהמשך העסקתם ופעילותם של אנשים נפלאים אלו ובמיזם מבורך זה.

אקומיוניטי - תאגיד חברתי למחזור פסולת אלקטרונית בע"מ הינה חברה הפועלת כ"גוף יישום מוכר" מטעם המשרד להגנת הסביבה ומתפקדה לפעול ליישום קיום חובות יצרנים ויבואנים על פי חוק לטיפול סביבתי בציוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות התשע"ב - 2012 ("חוק פסולת אלקטרונית").

זו דעתי ואני עומד מאחוריה מאת: רן ברנור

חדר האוכל הוא אולי המקום המסמל יותר מכל את ה"מהות" הקיבוצית. המרחב הינו חלק בלתי נפרד מחיינו של כל אחת ואחד בקיבוץ, מגדול ועד קטן.

בעבר, הייתה פרושה רקמת ה"דורות" (או רקמת המשפחות) על הקיר הגדול והלבן של האטריום. יום אחד, (אחרי השיפוץ בחדר האוכל), היא עברה לקירות האלכסון (עליהם היא שוכנת גם היום). בעת האחרונה גם נוספו עוד רקמות ומשפחות, (מטבעו של דבר שישוב חי ומשגשג כשמיר - יתרחב ויגדל).

בעת היות הרקמות על הקיר הגדול והלבן, הייתה שם גם

א מ י ר ה: "כולנו רקמה אנושית אחת". למי שאינו יודע, הרקמה קיימת, אבל היא לא בתצוגה.

עד כאן מידע הידוע לכל. **אבל!**

מה קרה ששוב נעלמה הרקמה האנושית של כולנו, והיא מתחבאת ב"נישות" שיש צורך להתאמץ כדי לראותן? למה הרקמה היפה, המושקעת, שרבים בקיבוץ התאמצו לעשות, ליצור כדי להנציח, אינה זוכה למקום תצוגה המכבד אותה? - הקיר הלבן הגדול באטריום!

קרה כאן משהו שיצא משליטה. לאחר השיפוץ (שהוזכר) ואולי אפילו לפני כן, הורדו לוחות הרקמות, והועברו באופן זמני ל"נישות". אפילו את הכתובת "כולנו רקמה אנושית אחת" תלו. אבל הציפורים שנכנסו והתעופפו בתוך חדר האוכל, חירבנו (סליחה על הביטוי) עליה, וזו הייתה עילה מספיקה **להוריד אותה**.

וכמובן - אין "חלל ריק שלא מתמלא", ויום בהיר אחד הפך הקיר הלבן הגדול באטריום ל"יקירם של שוחרי האומנות". אנחנו צורכים תרבות וצריכים תרבות, ומגיעה תודה לכל מי שעושה מאמץ להנגיש לנו תכנים תרבותיים, השאלה הנשאלת היא מה מקום התרבות שלנו? ומה מעמדה מול תכנים אחרים?

לי זה מפריע שיצירות של מישהו "אחר" ימלאו (או לא) את מה שנגלה לכל הבא בשערי חדר האוכל. לי זה יותר מצורם שהרקמות המבטאות (לדעתי) את ההרכב האנושי של החברה במקום הזה, נחבאות אל הכלים, ומבויישות ב"עמידה בפניה", ושהכתובת "כולנו רקמה אנושית" נעלמה, למרות שבפועל אנחנו עמלים עליה כל יום מחדש.

לצורך תרבות זה טוב ויפה ומרחיב את האופקים והנפש, **אבל** לא על חשבון משהו שלנו, שמייצג אותנו ואת מהותנו במקום הזה. לא על חשבון יצירה של רבות וטובות (ואולי יש לתת קרדיט גם למין הגברי, מדי פעם).

המועדון לחבר ושאר הקירות בחדר האוכל יכולים לספק שטח תצוגה נרחב לתערוכות מתחלפות ותצוגות אחרות. הקיר הלבן הגדול הוא הפנים שלנו ולי אכפת שהיום (בשעת כתיבת שורות אלה) תלויים עליו חוטים ותפסים והוא "עירום" ומכוער, בעוד שהרקמות (שהן לדעתי תמצית הרכבו של הקיבוץ) מוחבאות כאילו אנו מתביישים בהן.

זו היא דעתי ואני מקווה שהיצירה היפה הזו תחזור למקומה הראוי לה ולנו.

כולנו רקמה אנושית אחת – אתי נוסבאום משיבה

בתגובה לדבריו של רני ברנור על התערוכות המוצגות בחד"א של שמיר וקיר הרקמות:

בחג ה - 70 צוות האוצרים של התערוכות שהוצגו בחג, בהתייעצות עם צוות חד"א, הבנייה והתרבות, בחרו להעביר את קיר הרקמות לחללים האינטימיים והפתוחים של חד"א. בעינינו המיקום ראוי ומכובד.

כמו בכל משפחה, שגרה בבית או בארמון פאר, הבית מחולק לחדרים אישיים ואינטימיים. משפחות שלמות אוהבות לשבת בפינות הקטנות הללו לארוחות הערב בשלישי או שישי. נכדי, למרות שאינם חיים בשמיר, אוהבים לשבת תחת הרקמות שבהן הם מזהים את שמם וזה יפה בעיני.

במשך השנים שחלפו מאז חג ה 70, קיר הרקמות שהתפנה, אפשר ומאפשר לנו לתלות תערוכות שרובן נותנות במה ליוצרים מקומיים שלנו, מעצימות אותם וחושפות את יצירתם בבית שנקרא שמיר.

רבים מחברי שמיר לא תמיד מודעים לאמנים החיים בינינו. נכון, אנחנו מתגברות מידי פעם ביוצרים אחרים שאינם חיים בשמיר. עקב בעיה תקציבית איננו יכולים להתבסס רק על יוצרים מקומיים.

חדר האוכל מהווה את לב ליבה של קהילת שמיר, ובו פועם סדר יומה במהלך כל ימות השנה. נערכים בו מפגשים יומיומיים, שבועיים, ונחגגים ומוזכרים אירועים שנתיים כחלק מלוח השנה. חדר האוכל הוא כר פורה לעיצוב ערכיה וגאוותה המקומית של הקהילה. מתוך ראייה זו, אני וגלית משתדלות לאצור תערוכות קבוצתיות קהילתיות על פי קול קורא בו אנו מבקשות מהחברים לשתף פעולה. תערוכה קהילתית מחדדת את משמעות המילה "קהילה". היא נוכחת ומונחת ובאה לידי ביטוי בתדמית שלה ובמציאות שלה שיוצרת חוויה הן ליוצר והן למתבונן. דוגמה לתערוכה קהילתית היו התערוכות "זום מקומי" ותערוכת "אור".

פן אחר של התערוכות שהוצגו בחד"א נתן במה יפה לצלמים שבינינו, יהודה שנהר, משה מירון, אפי שריר, הלל אפרת. תערוכת מחווה למשה כגן, שיצאה מהגלריה שלו ונחשפה לקהל רחב ולאו דווקא של חברי שמיר הוותיקים. לתערוכה של משה נחשפו גם הצעירים והילדים של שמיר, שלא הכירו את משה וכישוריו.

קינחנו את השנה בתערוכה ליעל שפיגלר, שרבים מהמתבוננים ביצירותיה לא היו מודעים לעושר העצום החבוי בגלריה שלה ולא נחשף ברבים. במה נוספת ניתנת אחת לשנה לבנות הלומדות ציור באזור והן כל כך גאות להציג ולהעשיר את הקירות בחד"א.

בתקופה האחרונה שוקדת גלית להאיר את עברה של שמיר, עשייה כשלעצמה מאוד מבורכת ומרגשת את המתבוננים בה ומעלה זיכרונות מן העבר.

בהזדמנות זו אני רוצה להזכיר כי אנחנו מזמינות את חברי קהילת שמיר על רבדיה השונים ובתי-האב שבה, שאוחזים בידם מצלמה, טלפון נייד, אייפד, שאוהבים לצלם סלפי ולהנציח רגעים משמחים, לצלם תמונה משפחתית שתשקף את ההווה האישית שלה. שתתקשר עם המקום ותאיר את המיוחד והמיוחד שלכם כמשפחה, כזוג, נשואים ורווקים כל רעיון צילומי יתקבל בברכה.

למי מכם שמתקשה אנחנו מוכנות לעזור בצילום. תערוכה זו, בעיני, תשקף את הרקמה האנושית בה אנו חיים. עד עתה נענו לבקשה 4 משפחות בלבד....

הולכים בעקבות היצירה המקומית

בימים ההם... בזמן הזה - כוורות שטות....

כתבה: יהודית מסד התמונות: ארכיון שמיר ומכוורת קיבוץ דן

שטפונות והצפות לאורך הירדן ובאגן ביצת החולה ההיסטורית, הם לא מחזה מאד נדיר באזורנו ומתרחשים אחת לכמה עשורים. שיטפון אחד שפגע במכוורת, אז בשיא פריחתה, התרחש בשנת 1969.

כוורות של מכוורת שמיר (לימים המותג "גליל") שהוצבו לאורך גדות הירדן, תחת האקליפטוסים שופעי הצוף, נסחפו במים הגועשים. צוות המכוורת, מתוגבר בכוחות נוספים ובסירות – משו אותן אחת אחת מהמים. לא כולן שרדו...

כוורות שטות בימים
(1969)

בשטחי אגם החולה

צילם: הלל אפרת

והנה הסיפור חוזר על עצמו גם בחורף 2020. הפעם אלו כוורות של מכוורת קיבוץ דן, השוכרת את מבנה המכוורת שלנו ופועלת תחת אותו מותג "גליל".

למרות שהדבוראים ברחבי הארץ נערכו מבעוד מועד לסערה הצפויה, נזקי הסופה, הצפות שטחי המרעה עקב המשקעים הרבים וההצפות באזור נהר הירדן ושטחי החקלאות בגליל העליון, גרמו נזקים גדולים.

זוהר רודולף, דבוראי ומנהל מכוורת "גליל" של קיבוץ דן, מתאר כי בשני אירועי ההצפות, עמדו הוא והדבוראים חסרי אונים לנוכח הנזק העצום שנגרם לכוורות עקב ההצפות. מאות כוורות נסחפו עם הזרמים עקב הגשמים הרבים. הכוורות נשברו ונהרסו כליל. את רובן לא מצאנו כלל, והדבורים מתו.

מאחר והזרימות לאורך נהר הירדן היו חזקות במיוחד, דרכי הגישה לכוורות שעוד ניתן היה להציל, נחסמו, ורק לאחר מספר ימים הצליחו להגיע אל חלקן ולחלצן למקום מבטחים.

בכל כוורת יש למעלה מ- 20,000 דבורים. זה מחזה קשה ביותר ויש לכך השלכות מאוד כבדות. כל השנה אנו עובדים קשה וברגע אחד נהרס עמלנו, מדובר בנזק עצום של מאות אלפי שקלים.

זאב מידן מנכ"ל מועצת הדבש : "הרס מאות הכוורות ותמותת הדבורים בעונה זו הינו קריטי במיוחד ויפגע בהאבקות הגידולים החקלאיים". "אין ספק כי באביב ובקיץ הקרוב, נרגיש את הפגיעה גם בתפוקת הדבש".

ומוסיף: "חשוב לזכור כי בארץ ובעולם אנו ממשיכים להתמודד עם תופעת היעלמות הדבורים. דבורת הדבש הינה המאביקה המרכזית בטבע שאחראית להאבקות 80% מהיקף הגידולים החקלאיים. ערך האבקות הדבורים לתל"ג החקלאי בישראל עומד על כ- 2.5 מיליארד שקלים בשנה".

(מידע: תקשורת 13.1.2020)

כוורות שטות במים(2020)

צילום: מכוורת גליל ק. דן

(תקשורת)

גן ארכיאולוגי

בשמיר

מרית רונן

לקראת תחילת הקמתו של הגן הארכיאולוגי בשמיר, אנחנו רוצים לעדכן: מה זה בכלל? איפה זה יהיה? איך זה ייראה ומה זה יעשה?

מוזיאון העתיקות של שמיר

יש מי שעוד זוכרים שהיה בשמיר מוזיאון (או אולי "מחסן") עתיקות, מתחת לבית מיכה כגן כיום. נאספו בו כל הממצאים הארכיאולוגיים העשירים שנמצאו בשטחי שמיר עם השנים – בגד"ש ובבקר, בבנייה ובטיולים. כל זה נעשה בניצוחם של משה כגן, אבי הארכיאולוגיה השמירית, רני ברנור ויגאל בן-אפרים, הארכיאולוגים שלנו, שתרמו ממצאים וידע רב במשך השנים.

הקיבוץ יושב הרי על מרבץ עתיקות עשיר מימי האדם הקדמון ועד לתקופה העות'מנית (ראו לוח הארכיון "מה היה פה לפנינו" המוצג בכניסה לחדר האוכל), ולכן נצבר עם השנים במוזיאון שלנו מגוון רב של פריטים מעניינים, מקטנטנים ועד עצומים. חלקם נמסר או נלקח לאורך הזמן למחסני רשות העתיקות, בדרך כלל שלא להיראות יותר.

מוזיאון החובבים שלנו, שהתקיים איכשהו לאורך השנים בלי הסדרה רשמית, נתקל בסוף בתקנות של רשות העתיקות שקבעו שהוא לא מתאים לשמירה ותחזוקה ראויות של האוסף. אז התחיל מהלך בקיבוץ להסדיר את מעמדו של האוסף הארכיאולוגי שלנו, ואת הצגתו.

לידתו של רעיון

לפני שש שנים הוחלט על הקמת גן ארכיאולוגי שיציג את אותם פריטים שניתן להציג באוויר הפתוח, ללא שימור מיוחד או תצוגות מתוחכמות. הוחלט להציב את הגן בין בית המורשת למחסן הבגדים, ולהציג בו מבחר כלי חקלאות, מצבות, אבני גבול, ועוד פריטים ארכיטקטוניים יפהפיים.

הרעיון נולד במוחו של רני ברנור (עליו נאמר כי את מה שהוא שכח על הארכיאולוגיה סביב שמיר, הפרופסורים עוד לא הספיקו ללמוד), שיחד עם נטע שפיגלר ניצח על שלבי התכנון הסבוכים מול רשות העתיקות. חשוב לציין שללא שיתוף פעולה עם רשות העתיקות וללא אישורם, לא היינו יכולים להקים את הגן, ואף לקבל בעתיד ממצאים "שמיריים" נוספים שנמצאים במחסנים שלהם.

למה זה קורה רק עכשיו?

כי יש תקנות מאד מחמירות לגבי המוצגים – מה מותר להעמיד, מה צריך לייצב ובאילו חומרים אפשר להשתמש לשם כך. אפילו סדר התצוגה ושלטי ההסבר צריכים אישור של רשות העתיקות. בנוסף – השטח שנבחר להקמת הגן הוא שטח עם מרבץ ארכיאולוגי עשיר, ואסור לחפור בו לעומק של יותר מ-20 ס"מ ללא סקר ארכיאולוגי מקדים. עובדה זו הפכה את התכנון לקשה עוד יותר, כי איך מציבים עמוד מעוטר בגובה רב ובצורה יציבה ובטיחותית בלי לחפור באדמה ובלי לעשות יותר מדי שינויים בפריט עצמו?!

היה צורך בשיתוף פעולה מורכב בין המתכנן מצד שמיר לאוצרת מצד רשות העתיקות, עם הרבה קח ותן בירוקרטי והרבה פגישות, תכניות, תיקונים ודיונים.

בשלוש השנים האחרונות עבד הצוות (רני ברנור, נטע שפיגלר, מירב גרץ-רונן ומרית רונן) באופן צמוד עם הרשות כדי לקדם את הגן. הפעלנו הרבה לחץ על כל הגורמים, והצלחנו להגיע לתוכנית ביצוע מאושרת מכל הבחינות! עכשיו צריך רק לחכות לכמה שבועות יבשים, כדי שצוות הבניין יוכל להתחיל בהכנת התצוגה.

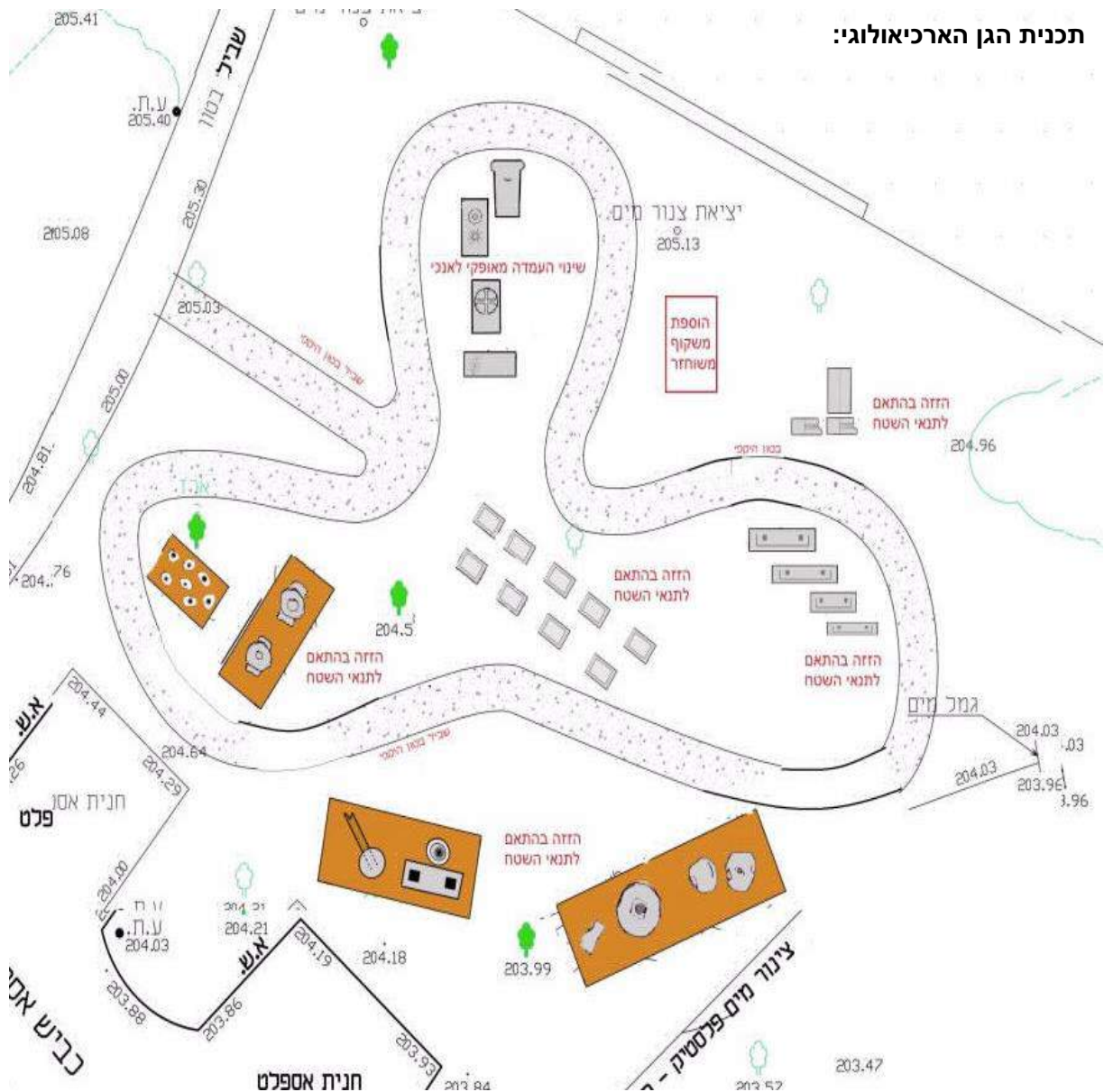
אבן גבול עם כתובת ביוונית. גובה 1.2 מטר

חלק ממזבח, אולי להליוס
 אל השמש, מח'רבת אל
 ביצ'א. גובה 0.6 מטר ורוחב
 0.3 מטר.

משקוף בזלת מעוטר מח'רבת סבין. אורך 1.4 מ'

תכנית הגן הארכיאולוגי:

דילמת הפירגון

ההנהלה הנבחרת של שמיר הכריזה על שנת 2020 כשנת הפירגון. מדור דילמה יעסוק בדילמת הפירגון.

- למי הפירגון תורם יותר? למפרגן או למפורגן?
- האם פירגון זה תמיד טוב?
- האם פירגון יכול לפגוע?
- האם מערכת המקבלת הרבה פירגון תהיה טובה יותר או להפך?

הגדרה של פירגון:

פירגון הוא מונח לא רשמי בעברית מודרנית, ומושג נפוץ בתרבות הישראלית, שמתאר פעולה חיובית של אהדה, עידוד ותמיכה באדם, שנועדה לחזק את הרגשתו הטובה. מטרת הפירגון היא להפגין נדיבות רוח, חיבה, אמפתיה ושמחה אמיתית כלפי האדם, לרוב בגין משהו שהוא עשה או קרה לו או עתיד לקרות. צורת הפועל של המילה "לפירגן", מתארת פעולה, שמטרתה לגרום למישהו להרגיש טוב ולתת לו חיזוק בלי מניעים נסתרים והעדר שליליות. (ויקיפדיה).

1. יתרונות הפירגון.

- פירגון הוא כוח מאד משמעותי שמניע אותנו. הפירגון מזרים לנו אנרגיה. מחמאה, מילה טובה, הבעת הערכה – כל אלה ממלאים אותנו במוטיבציה שבקלות מתרגמת לעשייה ולפעולות מקדמות. (רותי צפרוני, פיתוח וליווי מנהלים).
- הפירגון משמח ומייצר אווירה חיובית. אווירה חיובית משחררת ממתחים, ומנקה את האנרגיות שלנו מהכתמה של רגשות שליליים. יותר שמחה ואווירה חיובית – קצת פחות כעס, תסכול, כאב ועלבון. (רותי צפרוני, פיתוח וליווי מנהלים).
- פירגון לאחרים יאפשר לנו ליצור איתם כימיה וחיבור, כך נוכל לקיים איתם קשרי חברות ועסקים משמעותיים יותר. הענקת מחמאה כנה יכולה ליצור תחושות של הערכה וחיוביות ששני הצדדים יכולים ליהנות ממנה. (*דניאל סימן טוב).
- אחד מסוגי הפירגון הנפוצים הוא זה שמיטיב עם הזולת ועל הדרך עם עצמו. הפירגון כהרמה עצמית כולל מעשה יפה למען מישהו אחר, שעל הדרך מאפשר לנו להרוויח לייקים ולהפוך ממפרגן למפורגן. (נטע חוטר – מגזין mako).
- יהודית רביץ שרה, בשירו של יעקב גלעד –
"לא פעם זה קשה
אבל לרוב מילה טובה
מיד עושה לי טוב
רק מילה טובה
או שתיים לא יותר מזה...."

2. חסרונות פירגון יתר או פירגון לא אותנטי:

- בהלך הרוח החברתי שלנו קיימת הקבלה בין פירגון לבין לקנות. "מי שמפרגן הוא לקקן... מה אם הם יחשדו שאני מנסה להשיג משהו?" (*דניאל סימן טוב).
- לחלקנו, פירגון מרגיש כמו סימן לחולשה והוא מערער את איזון הכוח שבתוך מערכת היחסים. ייתכן שהאדם שיקבל את מחמאה ירגיש שידו על העליונה ואז הוא ירגיש עליונות עליי. לא משנה כמה ראויה המחמאה, אותם אנשים לא יסכימו לקחת את הסיכון – הרי מאבק כוחות בתוך כל מערכת יחסים עלולה להוביל לבעיות. (*דניאל סימן טוב).

- לפרגן זה צורך, משום שאין לנו דרך להתמודד עם ויכוח. הצורך הזה לפרגן מכתבי את התקשורת החלשה והנזקקת, זאת שנמצאת בין המפרגנים לשמאלנים, זאת שאתם קוראים ממש עכשיו. מצד אחד האינטרנט חנימית ומנגד מלאה באינטרסים עסקיים ופוליטיים. (אילן קפרוב, 14 באוגוסט 2016. מאקו).
- ביקורת מכל סוג היא שלילית, ולשליליות אין מקום במציאות המפרגנת שיצרנו לעצמנו. (אילן קפרוב, 14 באוגוסט 2016. מאקו).
- הפרגון חצה כבר מזמן את גבולות ה"התייחסות אוהדת להצלחת האחר", והפך לאחד האופנים שבהם אנשים תופסים את עצמם (אדם מפרגן) ותופסים אחרים (הוא פשוט בן אדם לא מפרגן). ומי רוצה להיות אדם לא מפרגן? ה"לא מפרגנים" הם ההיטרים, החמוצים, המורידים. במקרים הגרועים הם גם שמאלנים, שהם בסך הכל אנשים ש"לא מפרגנים למדינה". באקלים הנוכחי בישראל כל דבר שחורג מתחום הפרגון הפך ללא לגיטימי, כי "מה כואב לך לפרגן". (נטע חוטר – מגזין mako)
- רק לפני מספר חודשים דיבר קצין בכיר בצה"ל על תהליכים מדאיגים בחברה הישראלית, והפך מיד למושא שנאה אוטומטי. זה קרה מפני שהפרגון הגיע לנקודת האל-חזור שלו. אנחנו אוהבים מתוך צורך ולא רצון, מתוך דחף קיומי ולא מתוך בחירה. אין ויכוח, אין דיון, אין ערעור על תפיסות עולם. או הדרך שלנו או שום דבר, או אנחנו או הם. וכך, בעזרת הפרגון הבלתי מתפשר, הגענו לרגע שבו היוצרות התהפכו. אם פעם חששנו שהשנאה בתוכנו תביא לחורבן, עכשיו זאת האהבה וחיבוק הדוב שעלולים לעשות את זה. (אילן קפרוב, 14 באוגוסט 2016. מאקו).

דעתי האישית:

- כמאמר השיר - מילה טובה או שתיים אף פעם לא הזיקה לאיש.
- פרגון "מתדלק" את המערכת באנרגיה חיובית ונותן לאנשים במערכת יותר מרץ.
- כמו כל דבר טוב גם פרגון יתר עלול להפסיק להשפיע, או חמור מכך, לגרום לרגשות שליליים.
- כדאי להיזהר מליפול במלכודת שבה חוסר פרגון או ביקורת תיתפס כהבעת אי אמון במערכת.
- פרגון אמור להיות הדדי. רוצים יותר פרגון של האנשים למערכת אבל גם יותר פרגון של המערכת לאנשים עליהם היא אחראית.
- בנימה אישית – אני מאוד קמצן בפרגונים ולכן אנצל הזדמנות זאת לפרגן לכל הקוראים והאנשים החיים בשמיר, כולכם אנשים טובים שרוצים לעשות רק טוב.

תודה שקראתם ולהתראות בעלון הבא.

---

* דניאל הוא אמן ומוזיקאי מאז שנת 2000, מנחה ומאמן NLP מאז שנת 2017. דניאל הופיע בארץ ובח"ל ומטרתו העיקרית כיום היא לעזור לאמנים מכל קשת התחומים לפרוץ את המחסומים ולהגשים את החלום בעזרת טכניקות NLP.

מארכיונו של אברהם אילת - שנות ה 70

ספורט וספורטאים

מי משיב? ... הציבור שואל... פינה לשאלות שלכם ותשובות של בעלי התפקידים

הנה באה הרכבת

בעלון האחרון דווח מוועדת תכנון שישנה כוונה ליעד את השטח ממזרח לחדר האוכל להגדלת שטחי החנייה סביב חד"א. לשמחתי בטרם בוצעה הגזרה, נזרע במקום אחו שילבלב באביב. סבבה.

מה שמטריד באמת היא המסקנה השגויה שאין די חניות סביב חד"א. לדעתי הבעיה איננה כלל חוסר חניות אלא עודף רכבים בשעות ידועות מראש.

המצב כעת הוא שעובדי המפעלים שברשותם רכב (חברה או פרטי) מעדיפים לנצל את חצי השעה להפסקת האוכל הקצובה להם, בסעודה בחברותא. מגיע להם, לא? ובמקום לבזבז זמן ולכתת רגליהם בשמש הקופחת או בגשם מהמפעלים לחד"א, רבים מהם יעדיפו ויגיעו לחד"א ברכב ויחנו בכל מקום ראוי ושאינו ראוי.

קצת גמישות מחשבתית - והפתרון צריך לבוא בכלל מכיוון אחר ולא בתוספת משטחי אספלט רותחים.

השאלה שלי מופנית למנכ"ל המפעלים: אולי הגיע הזמן לסדר שירות שאטלים שישנע עובדים מהמפעלים לחד"א ובחזרה? כך גם עובד שאין לו רכב יוכל ליהנות בניחותא מסעודת הצהריים ולנצל כראוי את ההפסקה וגם יחסכו מכולנו את ערימות הרכבים במרכז הקבוץ תחת כל עץ רענן.

אל תגידו לי שזה בריא ללכת. זה ממש לא כייף במיוחד כאשר השמש יוקדת והגשם מצליף.

לפני כמה שנים נלחמתי בציפורניים מול ההנהלה הכלכלית לקבל תקציב לחנייה מקורה במשטח הדרומי עבור רוכבי האופניים. היום זה נראה כבר מובן מאליו.

גם שירות השאטלים נראה על פניו הזוי. לא ממש. בעמק הסיליקון 3 ענקיות ההייטק דווקא מיישמות זאת כבר שנים עם שאטלים חשמליים.

שדרות צל? כבר מזמן אמרתי שהגיע הזמן לשים את שמיר בצל. ייקח זמן עד שיגדלו העצים ויצלו על הפוסעים בשבילים ולכן נחזור לשאטלים. מהיום חיזרו אחרי ואמרו "פחות חניות - יותר כלניות!!"

חדוה סגל

תגובת נטע שפיגלר (אחראי תשתיות)

התגובה נמסרה ישירות לשואלת.

תגובת אילן פיקמן - מנכ"ל שלא"ג:

למיטב הכרתי, רב רובם של עובדי שלא"ג הולכים ברגל לחדר האוכל בכל מזג אוויר. החריג מאד הם ימי גשם חזק במיוחד והם מעטים מאד במקומנו.

רכבי עובדי שלא"ג אינם, אפוא, חלק מהותי מדיירי החניות ליד חדר האוכל. מכך - אין כל דרישה מצדנו להשקיע (עבור שלא"ג) בהגדלת החניות באזור חד"א.

כחבר מן השורה אומר, שעומס הרכבים באזור חד"א בשעות הצהריים אכן גדול מידי ומאלץ אנשים לחנות במקומות לא מוסדרים.

רעיון השאטלים מהאופטיקה ראוי לבדיקה רצינית לפני שמשקיעים בחניות. צריך לזכור שמלבד הנושא הירוק, החשוב לכשעצמו, גם ההשקעה הכספית אינה זניחה במקרה זה.

תגובת זמיר כרמי - מרכז המשק:

נושא החניות ליד חדר האוכל בשעות הארוחות מוכר ומוסדר. אכן לפעמים, בעיקר בשעות הצהריים, נוצר מצב בו יש עומס בחניות לפרק זמן קצר.

הנושא מוכר ויש מודעות והקפדה מצד עובדי המפעלים ומנהלי המפעלים לגבי חניה במקומות המיועדים ובאופן בו לא תהיה פגיעה בתנועה של כלי הרכב, הקלנועיות והולכי הרגל.

נכון כי למראית עין נוצר מצב בו החניה ריקה במשך רוב היום ואז לפתע בשעה מסוימת היא מתמלאת ונוצר הרושם של צפיפות וחוסר מקום, אולם זה לא המצב.

לעניין השרות שחדר האוכל שלנו נותן למפעלים ולעובדיהם בארוחות הבוקר והצהריים, חשוב מאוד להבהיר, כי לקיבוץ שמיר חשוב להמשיך לתת את השרות ואף לנסות לשפר ולהרחיב את מעגל העובדים שאוכלים בחדר האוכל (מסייע לכולנו בהקטנת הסבסוד של חברי הקיבוץ את העלויות של הפעלת ענף המזון וחדר האוכל).

רעיון השאטלים נבדק בעבר והתברר כי אין לו כל הצדקה כלכלית וכי הוא רק יקטין את כמות העובדים שיבחרו להגיע לחדר האוכל. לכן כל דרך שבה יהיה נוח ונכון לעובדי המפעלים להגיע ולאכול אתנו בחדר האוכל של שמיר היא מבורכת. כמובן, תוך הקפדה על חניה במקומות המיועדים לכך וללא הפרעה לתנועה ולהולכי הרגל.

פּוֹיֵנֵת הַטֵּבֵעַ שֶׁל עִירֵית שְׁנֵי

ינואר 2020-01-19

הגזע זקוף וישר, חום אפור. הקליפה חלקה בצעירותה, מתחשפת בהתבגרה ונעשית חומה כהה.

הפריחה בפברואר מרץ אינה בולטת - הפרחים קטנים וצבעם ירקרק. הפרי כנפית קרומית עגולה, והוא שטוח כעלה, אורכו עד 15 מ"מ. העץ מהיר צמיחה וזקוף לכן משתמשים בו לגינון וגם לנגרות.

ברוח הסערה האחרונה, שנשבה בעוצמה לא שגרתית, נפל עץ ליד גן רימון.

העץ היה צמוד לחומת אבנים ולמדרכה וכנראה שהשורשים איבדו את אחיזתם והעץ נפל בשלמותו.

חנוכה כבר עבר, ט"ו בשבט עדיין לא הגיע, אבל החורף כבר כאן במלוא עוצמתו. כמות הגשמים ועוצמתם מאוד יוצאי דופן. ואדי רחום התרגל לזרום, אולי הוא חושב שהפך מנחל אכזב לנחל איתן. אצלנו הנזקים מועטים, הזרמים מתנקזים לכיוון הירדן.

בטבע אין עדיין פריחות של עונתיים, כנראה בגלל שרוב הימים השמיים מכוסים עננים. רק הרקפות והנרקיסים פורחים בשפע, הם לא זקוקים לימי שמש כדי לפרוח.

החלטתי להביא משהו מפגעי הטבע הקשורים בעצים, בלי לפגוע בשמחה של השנה ברוכת הגשמים.

ליד כביש כפר סאלד, מול התנורה, צמוד למים הזורמים הייתה חורשת בוקיצות (אולמוס), עצים גבוהים ומרשימים. אינני יודעת מה קרה, אולי מחלה או יובש בגלל כמה שנים שחונות, אבל החורשה התייבשה.

כך הייתה נראית החורשה.

וכך היא נראית עכשיו

בפינה נשארו עוד כמה עצים ואולי תהיה התחדשות של החורשה.

בוקיצה שעירה *Ulmus minor* משפחת מיישיים

בוקיצה שעירה (לשעבר אולמוס שעיר) היא עץ נשיר. גובהו עשוי להגיע ל-12 מ', וקוטר נופו עד 10 מ'. בוקיצה שעירה נדירה בארץ, גדלה בשולי נחלים עם מים זורמים כל השנה סביב בקעת החולה, בגליל, בשומרון ובכרמל.

העלה שעיר מאוד בצעירותו, מתקרח בהתבגרו.

פִּינֵת הַטֶּבֶעַ של עִירִית שְׁנִי

נרקיס הביצות כמעט נעלם בגלל יבוש הביצות ובגלל קטיף מאוד אינטנסיבי (לפני שיצא החוק של צמחים מוגנים).

אנחנו מכירים את הנרקיס הגדל בין הסלעים.

מתוך הבצל עולים בתחילת החורף עלים סרגליים קירחים, ארוכים וצרים, שהקצה שלהם מעוגל. בין העלים מתרומם גבעול הפריחה עגול, חסר עלים שעליו 1 – 15 פרחים, הגבעול יכול להגיע לגובה 40 ס"מ. הפרח לבן ובתוכו עטרה צהובה. הנרקיס פורח בעונת הגשמים, אך אינו נסגר בגשם.

ההאבקה נעשית על-ידי חרקים ארוכי-חדק, המסוגלים להגיע אל הצוף הטמון עמוק בפרח: דבורים, זבובי-רחף ורפרפים.

המרבדים הצפופים והנרחבים ביותר של הנרקיסים מוכרים בשמורת ביצת נוב בגולן ובתל אנפה בעמק החולה. אלה הפכו למוקדי עליה לרגל ומפגש חובבי פריחה בינואר, עד כי מע"צ הכשירה לידם מגרשי-חניה מיוחדים.

העץ הוא **אדר סורי**, ולא רחוק ממנו, צמוד למקלט, נשאר עוד עץ אדר, זקוף ויפה.

אדר סורי *Acer obtusifolium* משפחת הסבונניים

אדר סורי הוא עץ ירוק-עד המגיע עד גובה 5 מ, לפעמים אף יותר. העלים נגדיים, פשוטים, מפורצים ככף-יד ל-3 אונות. שפתם תמימה, הם קשים למגע, גונם ירוק מבריק. קוטרם 5 ס"מ.

אדר סורי פורח באביב, בחודשים מרס עד מאי. הפרחים אינם בולטים, הם קטנים וגוונים ירקרק-צהבהב. הפרי מצוייד בשתי כנפיים (דו-כנפית) שאורכן 2 ס"מ, והוא יבש בהבשלתו.

שרידי אדר ששימשו כנראה לבניה נמצאו בחפירות של תל כברי ותל יזרעאל מתקופת הברונזה הקדומה ומתקופת הברזל. אדר סורי משמש בארץ גם לגינון.

כדי שלא לצאת רק עם פגעים בטבע, הלכתי לבדוק, כמו בכל שנה, את מצב הנרקיסים. עונת הפריחה מתקרבת לסופה, אך עדיין אפשר לראות ליד הגשר האדום, בין הסלעים וליד הקידוח, בצד ימין של הדרך, בין הסלעים ובוודאי במקומות רבים נוספים. תל אנפה מלא פריחת נרקיסים, אך גם מלא מטיילים.

נרקיס מצוי *Narcissus tazetta* משפחת הנרקיסיים

הנרקיס הוא צמח רב שנתי בעל בצל. הנרקיס המצוי ידוע כצמח-ביצות, אך בית-גידול נוסף החביב על הנרקיס הוא כיסי-קרקע בין סלעים בהרים, ויש הרואים באוכלוסייה של ההרים משום מין נפרד.

אמנים מדברים

עם טולי

תערוכת מחווה

אתי פרדו-נוסבאום

חמש שנים חלפו מאז לכתו באופן מפתיע של טולי באומן, בעודו שוקד בסטודיו בעשייה האמנותית שלו, והחלל שהותיר עדיין עצום. חמש וחצי שנים מאז שהגלריה החלה לפעול.

צוות הגלריה בחר להקדיש את התערוכה כמחווה לאיש גדול זה, שחלם והגשים את חלומו וייסד, יחד עם אילנה שתמיד עמדה לצדו, את הגלריה. אקורד אחרון ליצירתו וחזונו. באירוע מרגש לזכרו בחרנו להוסיף אגף חדש לתצוגת קבע מעבודותיו ולהשיק ספר המסכם את פועלו רב השנים.

21 אמנים משתתפים בתערוכה: מיכה אולמן, שלומית באומן, יאיר גרבוז, ציבי גבע, יונתן גל, יובל דניאלי, דיגי דקל, ישראל הדני, יוסף הוכמן, חסן חאטר, פני הס יסעור, חגית כלימור, הילה לולו לין פרח כפר בירעים, סיגלית לנדאו, אריאל מיודוסר, גיל מיודוסר באומן,

נפתלי נחמני, אתי פרדו נוסבאום, שאול קנו, דוד קנפו וסלו שאול.

האמנים נתבקשו ליצור יצירה תוך אימוץ הגישות השונות הכוללות את עולמות התוכן בהם עסק טולי. כולם כאחד נרתמו מיד למשימה ולא היו זקוקים לתמריצים כדי לחשוב על טולי. טולי היה עבורם קודם כל חבר טוב, אוהב אדם, ורק אח"כ אמן בנפשו, שמוחו מלא בהמצאות וחי את הסקרנות. יוצר עצמאי מוכשר, פסל שניהל רומן עם הבזלת, חתך וברר מה קורה באבן ובתוכה. כשהתקש - גם הבזלת התחילה לנגן, כי הכול אפשרי. רב אמן בתחום ההדפס, ידי זהב לו, שהדפיסו על ועם כל חומר. שליטתו ברזי ההדפס הביאה אותו אל התודעה הישראלית והבינלאומית בתחום. איש אשכולות רב פעלים, אוצר בלום של ידע, מורה נערץ, כימאי, יזם, בעל חוש הומור שאהב לשחק עם חומרים ועם אתגרים, אהב שחמט, אהב מחשבים ובעיקר אהב לחדש ולהתחדש ללא קשר לגיל.

ריק . צילם: שי בן-אפרים

טולי באומן נולד בארגנטינה ב 1933. עלה לישראל ב 1956 והצטרף לקיבוץ עמיר שבגליל העליון. השתייך לדור הביניים באמנות הישראלית. קבוצה קטנה, קטנה מדי, של אנשים שעשייתם העקבית והעיקשת פילסה דרכים חדשות בעולם האמנות. בעל חזון תרבותי, אמנותי, חברתי ופוליטי, שתרם רבות לפיתוח השיח האמנותי בארץ. הוא הציף סוגיות הנוגעות לסבך הקשרים שבין אמנות למרחב, למקום ולסביבה, תוך הקשבה לצורך בפעילות מסוג זה גם בפריפריה הרחוקה. לתפיסתו, הפריפריה היא המרכז החדש.

היה שותף מוביל של אמני הגליל העליון. שותפות שהצמיחה את אירועי תל-חי לאמנות בת זמננו: 1980, 83, 87, 90, 93, שכינס אליו את מיטב האמנים והאוצרים מהארץ ומהעולם. מפגשים אלו התרחשו לרוב בנוף הפתוח והיוו ניסיון לא שיגרת לממש את מושגי הקשר בין אמנות-חברה-טבע, ונגעו בהיבטים היסודיים של יחסי הגומלין אמן-קהילה. ובל נשכח את הסימפוזיונים הבינלאומיים של אבן בגליל.

המכללה לאמנות בגבעת חביבה וכתב העת לאמנות – סטודיו, היו פרי יוזמתם של טולי ואילנה באומן. כתב עת, שטיפח את מיטב העורכים, הכותבים, המבקרים והפרשנים. העשיר את מדף האמנות בתרגומים של טקסטים חשובים ועדכן את קהילת התרבות בנעשה בארץ ובעולם. במהרה הפך כתב העת לחוד החנית של שיח האמנות בארץ וקידם את הדיון התיאורטי באמנות הישראלית בת זמננו.

טולי היה הסוציאליסט האחרון, איש השמאל והשלום, יזם פעיל במפגשי אמנות בין יוצרים ישראלים לפלסטינים. בניסיון לקרב עמדות ולעשות צדק, מתוך תקווה שאולי נגיע פעם להבנה ולשלום; ברבות מעבודותיו מובלט פן חברתי ופוליטי בשילוב אלמנטים פואטיים ומופשטים. לתפיסתו, הרצון להפגיש את הבלתי אפשרי, את הדברים המנוגדים והזרים ביותר היא האמנות, שהפכה ברבות השנים לדרך חיים. בשנת 2014, זכה בפרס מפעל חיים של משרד התרבות והספורט בתחום האמנות הפלסטית.

מדברי יאיר גרבוז: "מי שעושה אמנות כאן בארץ הקשה חושב גם על טולי. מי שכותב על אמנות כאן בארץ ומנסה להשפיע צריך לחשוב גם על טולי. ממילא מי שכואב את העדרו של כתב-עת לענייני אמנות חייב לחשוב על טולי. מי שמתבונן מסביבו בייאוש ובפחד אבל הוא לא מתייאש ולא מפחד אלא מחדד ומשחזר את חוש

פסל מנגן. צילום: שי בן-אפרים

ההומור שלו מזכיר וממשיך את טולי. מי שלא רוצה שהאגו שלו יתנפח ולכן הוא עסוק בנתינה ובתרומה כבר ממש קרוב לטולי. מי שיודע את כל מה שמניתי כאן ועוד הרבה דברים נוספים מבין כמה עשיר ברוח ומגוון הוא היה".

פתיחה: 18.1.20. נעילה: 29.2.20

המלך משחק עם המלכה

אתי פרדו-נוסבאום

64 משבצות, 32 כלים, 2 שחקנים, עד המלך האחרון. שחמט הוא אחד המשחקים העתיקים, השכיחים והמורכבים בתרבות האנושית, שסוחר ומרתק אינספור שחקנים מכל הגילאים.

בחרתי לעצב משחק מלכים - כמחווה לזכרו של טולי באומן. כשאומרים טולי אומרים אילנה. טולי עבורי: חבר טוב שהפקיד בידי אוצר יקר ערך, את "גלריה סימן שאלה". אמן עם ידי זהב,

דפס המנהל רומן עם בזלת, בעל חוש הומור, יוצר מוכשר, שמוחו מלא בהמצאות. דיבר בשפה דיגיטאלית ואהב לשחק – עם חומרים ואתגרים, ויותר מכל אהב לשחק שחמט.

משחק המלכים שיצרתי עוצב על פי תפיסת העיצוב של אנשי הבאוהאוס לפי עקרון Form Following Function והוא מפנה את הגב למשחק האייקונים המוכר של: מלך ומלכה. במקומם הגדרתי יחידה גיאומטרית הנגזרת מהפונקציה והחשיבות של כלי המשחק.

מלך – החשוב ביותר במשחק. מתנהל בכבדות. המשחק מסתיים כשמלך נמצא תחת איום שאין לו אפשרות להימלט ממנו, ולא ניתן להסיר את האיום. מצב זה נקרא מט.

מלכה – החזקה במשחק. חופשיה ומשחררת. אינה מוגבלת בתנועה, אך אינה יכולה לדלג מעל השחקנים האחרים.

רץ – זקיף לפני השער. מתרוצץ ומשביע את רצון מפקדיו. נמצא בסמוך למלך ולמלכה.

פרש – ממפלסי הדרך במשחק. חשוב לו להגיע למרכז הלוח, שם יכולת השליטה שלו נעשית גבוהה.

צריח – השני בחוזקו. משתתף עם המלך במהלך מיוחד הנקרא הצרחה. כוחו עולה לקראת סוף המשחק בגלל יכולתו לנוע למרחק גדולים. די ביתרון של צריח אחד על מנת לנצח במשחק בעזרת מט...

החייל – סמל הפשטות. נכון לעמוד על המשמר ולהקריב את עצמו למען המלך. מסירות ללא גבולות המעניקה לו זכות מיוחדת. אם הוא ישרוד, יהיה אינדיבידואלי ויגיע בכוחות עצמו לשורה האחרונה שתקנה לו זכות לקבל תפקיד חדש. הכול! פרט לתפקיד המלך שנאמר: "עד חצי המלכות!".

לוח המשחק עוצב בהשראת כלי נגינה מפוסלים בבזלת של טולי, כשהמשטח העליון הוא שקע ובלט.

המשחק מונגש לעיוורים. המבקרים בתערוכה מוזמנים לשחק בעיניים עצומות ולחוש בידיים את לוח המשחק – שקע ובלט, מלך ומלכה - להכריז בקול על 'המהלכים', עד לניצחון של הלבן או השחור.

תרבות חיינו

עדכונים מהנעשה בתרבות

מאת: אסנת גמרסני

תמונות: יעל אוראל

שמיר שלנו בן 75 ואת יום הולדתו חגגנו בסימן של פרגון ברוח קריאתה של מנהלת הקהילה כי שנת 2020 תהיה בסימן של ערבות הדדית, חיוביות ותמיכה.

את הנר הראשון הקדשנו למתנדבים. רבים בשמיר מתנדבים בבית או מחוצה לו וקצרה היריעה מלהכיל את כל מקומות ההתנדבות השונים. כן, אפשר לתרום רבות גם במעשים ולא רק בכסף ואת זה אנשינו יודעים לעשות היטב.

הנר השני הוקדש לרוח הצעירה שלנו, הנעורים, שכבות ז'-יב. כ- 86 נערים ונערות לוקחים חלק בפעילויות שונות בחינוך הבלתי פורמלי. לכל שכבה תחום אחריות שונה: שנת מצוות, שנת הדרכה ועוד, וכולם חולקים מועדון אחד בו מתקיימות פעולות שונות ומפגשים, בין אם שכבתיים ובין אם כלל גילאיים.

נר שלישי – לבחירות... כי אי אפשר כבר לספור כמה בחירות היו לממשלה (האם הקרובות יסיימו את הסבב?), וגם בקהילה שלנו נבחרו נציגי ציבור חדשים וותיקים והנהלות חדשות מתחילות את דרכן.

הנר הרביעי – נר לחיילים. החיילים והחיילות שלנו, המפוזרים בכל הארץ בגדודים, בפלוגות ובחילות השונים. הם לובשים מדים, נפרדים מאתנו אחרי סופי שבוע של חברים ומשפחה, ויוצאים לעוד שבוע של סימני שאלה. ועל שפתינו שוב תפילה אמתית וכנה שיחזרו הביתה בשלום, וחלאס מלחמה.

ולנר החמישי הזמנו משפחה צעירה שאצלנו נקלטה. קהילתנו הולכת וגדלה. בני ובנות זוג רבים מתחברים ומרעננים את שורותינו, ולפעמים, מעבר לבנים חוזרים, יש גם משפחות חדשות שאלינו מגיעות ואותן אנחנו עוטפים באהבה.

את הנר השישי הקדשנו לכיתת הכוננות, גם הם בהתנדבות מלאה - מוכנים לכל קריאה. חבורה של גברים מסוקסים שעלינו שומרים ללא תנאים.

נר שביעי, כמעט אחרון - פירגן לנו, לצוות התרבות! צוות שכמעט כולו מורכב מנערים ונערות שמבינים שלהיות חלק זה חשוב. הם מתייצבים לפני כל חג ואירוע ומשנסים מותניים לתלייה, סחיבה, הרמה וקישוט ומייצרים עבורנו את החגים היפים והנעימים מהם אנחנו נהנים לאורך השנים.

ואת הנר האחרון, הנר השמיני, הדלקנו לאלו שלא. אלו שלא זכו ולא קיבלו גביע או תעודה. אלו שלא מתייאשים ובכל שנה שוב מנסים. אלו שבתחרות הפויקה.... גם הפעם לא זכו.

נר היתולי שהדליקו מנחי האירוע, מעין שמואל וחיים שלמה, ואלו היו מילותיהם:

אז אמנם לא זכינו אבל אנחנו כותבים את הנרות

אז מותר לנו להגיד הצהרת כוונות

בשנה הבאה בעזרת השם וקצת תבלינים

אנחנו נהיה אלו שזוכים

מדליקים: חיים ומעין – הקבוצה המנצחת של שנה הבאה 😊

ואי אפשר לסיים בלי להזכיר את ריקוד הנשים הבלתי נשכח של השנה, ריקוד בהפתעה בו 8 עלמות חן (בנות 65 ומעלה) הצטרפו לריקוד האימהות והרימו את כל הקהל על הרגלים. בחן ובאומץ הן פיזו באולם הקר והפיחו תקווה בכולנו שהגיל הוא לא פונקציה.

תודה לכל מי שתרים להצלחת החג:

מעין שמואל וחיים שלמה על טקסט חג הקיבוץ וההנחיה, אביגיל ושרי שטראוס וכל הרקדניות על הריקודים, אדם חלפי והלהקה על השירים, הסטודנטים החביבים שעזרו בהפעלות של הכנת הלמפיונים וערב הקהוט, אייל צרויה ועמר מירון על ארגון המסיבה בברגיאת ואסף גולן וצוות הלוגיסטיקה על ארגון התפאורה, הסאונד והתאורה בערב חג הקיבוץ.

בתקווה לעוד ריקודים רבים, נרות מפרגנים ואור גדול.

פינת משאבי אנוש קרן קופיעץ

סיום 2019 הביא עימו פרידות.

חלקן מחברים שליוו את הקיבוץ לאורך שנים רבות וחוו שינויים רבים לאורך שנות עבודתם, וחלקם ביקרו בו לזמן קצר.

המוסך:

דני כהן ואיתן נתנזון, שני חברים שמזוהים כל כך עם רכבי הקיבוץ ועם המוסך נפרדו מהענף לאחר שנים רבות של עבודה בקיבוץ. הפרידה אף פעם אינה קלה, בטח ובטח לאחר תקופה כה ארוכה במקום שהוא הבית. קשה למצוא מילות פרידה שמסכמות תקופה כה משמעותית, תקופה בה השתנה צי הרכבים (הטרקטורים והקטפות התחלפו למכונות היברידיות וטוסטוסים התחלפו בקלנועיות), כמו גם הקיבוץ, בצורה משמעותית.

מלאי הערכה אנו נפרדים מדני, שלאורך שנים רבות היה יד ימינו של עודד שולר ז"ל וקיבל על עצמו את ניהול המוסך בעשור האחרון. הערכה שמורה גם לאיתן שהתמקצע כפנצ'ר-מעאכר הבלעדי. שניהם יחד לימדו וחנכו חברי קיבוץ רבים שבאו לטעום לרגע את חיי המוסך.

לשניכם אנו מאחלים המשך עשייה מהנה, גילויים חדשים והרבה עניין ואתגר בתקופה החדשה שאתם מתחילים בימים אלה.

הרווחה והבריאות:

מירב שפיגלר מסיימת את תפקידה כמנהלת אגף הרווחה והבריאות. בימים אלה אנו נמצאים בתהליך איתור מאומץ (בתקווה שעד לפרסום העלון תצא הודעה על מינוי מחליף/ מחליפה).

מירב, תודה על שנתיים של עשייה, חידוש ושותפות. מאחלים לך הצלחה רבה בדרך בה תבחרי.

תשתיות ותפעול:

אסף גולן סיים את מרבית תפקידיו בקיבוץ והחל לעבוד בשלא"ג. מודים לך על עשייה רבה, מעורבות ואכפתיות שלא נגמרת ומאחלים לך המשך התפתחות ובנייה אישית ומקצועית, הצלחה והנאה מהדרך החדשה.

אגף הכספים:

בקרוב תיפרד מאתנו **פלורינה פיכטלברג**. בימים אלה אנו מחפשים אחר מחליף/פה וכמובן שניידע מייד עם סיום תהליך הגיוס.

פלורינה תודה על המקצועיות ועל הנעימות שכל כך מאפיינות אותך. בהצלחה בביתך החדש-ישן.

משאבי אנוש:

ימית יוליס שהצטרפה אליי במהלך 2019, סיימה את עבודה בשמיר. מאחלת לה הצלחה רבה בהמשך.

המשך חורף גשום ושופע פריחות, קרן.

שמיריטריזיה – חידון מס' 1 מאת: גדעון ורדי (תשובות בסוף המדור "מפה ומשם")

1. באיזה מחוז בקנדה ממוקמת העיר וויניפג?
א. מניטובה ב. אונטריו ג. אלברטה ד. בריטיש קולומביה
2. מהו שמו הפרטי של ניומן הדוור בסדרה "סיינפלד"?
א. מייק ב. ג'ון ג. ג'ייסון ד. נורמן
3. מה היה שמו של ראש ממשלת איטליה אשר נרצח בשנת 1978?
א. מתיאו סאלביני ב. אלדו מורו ג. בטינו קרקסי ד. ג'וליו אנדראוטי
4. "ריאל" הוא המטבע הרשמי של אילו שתי מדינות?
א. סרי לנקה ובוליביה ב. הונגריה וניגריה ג. איראן וברזיל ד. קמבודיה וניז'ר
5. מיהו מאמן ה-NBA אשר נולד בלבנון?
א. אריק ספולסטרס ב. סטן ואן גאנדי ג. סטיב קר ד. ניק נרס

*****

ספרים שקראתי

מדי פעם נוהגת אני לסור לסניף סטימצקי ולראות מה חדש. מה מונח על המדף ומה מתחתיו. והנה שני ספרים לא גדולים מבחינת הנפח צדים את מבטי.

"המידות הקטנות" של הסופרת האיטלקייה האהובה מאד עליי. כל ספר שקראתי מפרי עטה נדרשתי לכוחות נפש על מנת לעכל את אשר קראתי. לקח לי זמן מה לגשת לקריאת ספר חדש. והנה בידי קובץ מסות שראה אור ב-1962 אך תורגם לעברית רק עכשיו. הסופרת מזמינה אותנו לשיחות אינטימיות במגוון נושאים – חינוך ילדים, מסעות בעולם ושהייה בפונדקי

דרכים. מספרת היא תמיד סיפורים הנבנים מחוויות אישיות, חפצים יומיומיים, והכל נובע מהאוטוביוגרפיה שלה. מלמדת היא אותנו כיצד לכתוב סיפור ואומרת "צריך לזרוק פנימה את כל הטוב והיפה שיש לנו להציע, שראינו וחוונו, שאספנו במרוצת השנים".

נטליה גינזבורג נולדה בפלרמו בשנת 1916 וגדלה בטורינו שבאיטליה. נטליה חוותה את מלחמת העולם השנייה וקובעת – "לא נחלים לעולם מהמלחמה הזאת" "הפתרון אינו שתיקה כי השתיקה, כמו האדישות והתאוה, היא חטא". בזה עוסקת מסת "קשרים אנושיים". מה יותר רלוונטי לתקופתנו.

הספר השני שצד את עיני הוא "אומנות השקט" מאת פיקו אייר.

פיקו אייר, עיתונאי שכותב מסות ומטייל ברחבי העולם. אין כמעט מקום שכף רגלו לא דרכה בו. בספרון זה שנקרא גם "הרפתקאות בדרך לשומקום", מתחקה הוא אחרי לאונרד כהן, מהאטמה גנדי, מרסל פרוסט ועוד. יורד למשמעות השקט בחיינו. הישיבה בשקט, לקיחת פסק זמן של שעה שעתיים, יום, חודש, שנה שנתיים. להתרחק מרעשים הסחות דעת ולשמוע את השקט. מה קורה לאדם לאחר שהוא חוזר לציוויליזציה זה משנה דבר מה בחייו?

אני זוכרת ילדה קטנה יושבת מול הים בשקט מתבוננת בגלים בגווני הכחול, באופק, כחול מתחבר לכחול. ברחש הגלים בריח המלוח באוויר. זאת הרגשה עילאית. הסופר מציין את העובדה שניתנה לנו השבת, כל אחד בדרכו ובאמונתו - זאת מתנה. יום אחד אחר, שונה, ובידך לתת לו את הצביון שאתה רוצה. ממליץ לשבת בשקט ולהתנתק מכל המכשירים והרעשים שמסביבך. כדאי לנסות.

הלוחשת לספרים

מספר החלטות התקבלו בדיוני התקציב בהנהלת הקהילה:

אגרת מרפאת שיניים-

הוחלט על הקטנת סכום התשלום לאגרה. מבוגר ישלם 22 ₪ לחודש במקום 32 ₪ וילד ישלם 10 ₪ לחודש במקום 16 ₪.

שרות נהג בית-

בוטלו שתי נסיעות שהיו מיועדות להבאת והחזרת המטפלות העובדות בחינוך, כיוון שהעובדות מגיעות באופן עצמאי ואינן זקוקות להסעה זו.

לויז' הנסיעות החדש מפורסם על גבי לוח המודעות ובאתר הקיבוץ. כמו כן, השרות עבר לפעול חמישה ימים בשבוע, מראשון עד חמישי. בימי שישי אין נהג בית.

הנהלת קהילה

בבחירות שקיימנו במהלך דצמבר נבחרה הנהלת קהילה חדשה לקדנציה של ארבע שנים. הנהלת הקהילה בשמיר הינה ועד הנהלה של היישוב וגם ועד מקומי. חשוב לומר שיש הגדרות, תחומי אחריות וסמכויות המובנות בחוק לוועד ההנהלה ולוועד המקומי ואנו מחויבים לפעול תחת הגדרות אלו.

במהלך 2020 נבנה תקנון הנהלת קהילה, אותו נביא לאישור האסיפה. בתקנון נגדיר ונבהיר את גזרת האחריות, ההרכב והסמכויות.

ברכות רבות להנהלה החדשה: הלל אפרת, זהר אלבג, נעם ברן, אריק סגל, טלי רותם אהרון, גלית רותם פורת, נטע שפיגלר, קרן קופיעץ, (יש צורך להחליט על מנהל אגף נוסף להנהלה).

והרבה הערכה תודה וברכות למירי מירון, עופר פרת ודבורה מוצ'ניק שסיימו תקופה ארוכה כנציגות ציבור בהנהלה, ולמירב שפיגלר שסיימה את תפקידה בהנהלה מתוקף תפקידה כמנהלת אגף.

זהות יהודית חילונית – (דעה אישית)

במהלך חג החנוכה עלתה שאילתה מצד חברים שונים לגבי האופן בו אנו חוגגים את החג ומברכים על הנרות במערכת החינוך ובקיבוץ.

קהילתנו צומחת וגדלה וגוונים רבים בתוכה ולהשקפתי יש לכולם זכות ומקום לפעול בהתאם לאמונתם, כל זמן שאינם פוגעים או מצרים את התנהלות האחר.

לצד אמירה זו, חשוב שנביא לביטוי את ערכי הקהילה והשקפתנו לתוך חיי היומיום ובוודאי

החורף התחיל במלוא עוזו והתברכנו בממטרים שיצרו מראות ייחודיים, עת הרחום עלה על גדותיו והציף את אזור הבריכה והמשק.

לשמחתי הגשם הרב פגע באופן מועט בתשתיות הקיבוץ (ארונות תקשורת שהתמלאו מים, סתימה של מעברי הנחל, פתיחת נתיבים למים, נזילות בבתים, חיות משק שהיה צריך ליצור עבורם מרחב יבש). אנשי המקצוע וגם חברי קהילה ומתנדבים עשו מאמצים רבים לתת מענה ופתרונות למצבים השונים שנוצרו ועל כך המון תודות - זה לא ברור מאליו.

שטפון על כביש המערכת ליד המכוורת ובית העלמין. צילם: דודי נוסבאום

תקציב 2020

תקציב השנה נמוך ב- 900 אלף ₪ לעומת תקציב 2019. ניתן בהחלט לראות מגמה של הסדרה, ייעול ודיוק ההתנהלויות השונות. כמו כן, ניתן לראות שתקציבי החינוך גדלו בארבע השנים האחרונות ב- 45% עקב עלייה משמעותית בעלויות השכר של עובדי החינוך ותקינה מוגברת, ואני שמחה על כך שלצד דיוק וייעול אנו ממשיכים להשקיע בחינוך שהינו לב הקהילה לתפיסתה.

היענות חיובית. מכיוון שלא היו מועמדים לתפקיד מתוך שמיר, המכרז יצא החוצה.

חשוב לי לציין שיותר ויותר תפקידי ניהול מאוישים על ידי אנשים מצוינים ומוכשרים, אך שאינם מתוך קהילתנו. נקודה זו משקפת את הקושי הקיים בעבודה במשרה ציבורית בתוך הקהילה בה אתה חי. מניסיוני האישי, נכון שיש מורכבות רבה בעבודה בבית, ותשלום אישי וציבורי במובנים שונים, אך לצד זה יש יתרונות רבים, אתגר ותחושת שליחות שמעשיך הם לביתך וקהילתך.

מירב - המון תודות על עבודתך והרבה הצלחה בכל אשר תבחרי בהמשך דרכך.

בחירות

בתאריך 2/3/2020 יתקיימו בחירות ארציות בפעם השלישית (מקווה שנקבל גלידה בסופו), יום זה הוא יום שבתון.

שפני סלע

לאחר בחינת חלופות שונות לטיפול בבתי שפני הסלע שבמסלעות שמיר, הוחלט על טיפול של פינאי המסלעות. התקציב לפרויקט ניתן ע"י המדינה ואנו משתתפים ב- 10% מהעלות. פרוט נרחב על המבצע יימסר בהמשך.

צילום: מיכל פרטיג

קבלה למועמדות וחברות

ברכות חמות לכל החברים והמועמדים החדשים. שבית שמיר יהיה מקום בו תוכלו לממש את חלומותיכם ושאיופותיכם בתחומי החיים השונים, שתיקחו חלק פעיל במארג העשייה היומיומי ואחריות לקידום הקיבוץ על כל חלקיו.

מקווה, כמו בפעמים הקודמות, שמציאות חיינו לאחר הבחירות תהיה משמחת ונוטעת תקווה.

ימים יפים ובריאים, שקמה.

לאופן בו אנו מציינים טקסים, חגים ומועדים. קיבוץ שמיר הינו קיבוץ חילוני המקדש את ערך האדם. הבחירה בחילוניות מחייבת נטילת אחריות שאין לה מקור חיצוני ומתוך כך להתנהל בחיפוש מתמיד אחר האמת, שאלת שאלות ושינוי. האחריות שבבחירת אורח חיים חילוני מחייבת אותנו לבחון באיזה אופן אנו מבטאים את ערכינו בתוך מארג חיינו.

קל יותר לומר מה לא, ולהסתייג מאמונות אחרות, קשה יותר לקחת את האחריות המלאה כאדם ריבון למעשינו ולהתנהלותנו. רבים הם האנשים האומרים - אני לא דתי, אך אינם בוחרים במובן האמתי של חיי אדם ריבון ואינם לוקחים את מלוא האחריות על פועלם וסביבתם.

כדברי ס. יזהר: "דווקא בגלל העמידה על המשמר הזאת, תמיד בקשב, תמיד בנכונות, תמיד בחיפוש, תמיד בנכונותו של אברהם להעתיק את אוהלו ולנסוע משם הלאה - אין זה מצב שנוח לעמוד בו. ואמנם רבים מבין הלא דתיים, מתעייפים מצאת לילה לילה לשמירה. הם מנסים בכל ידיעתם, להיות גם בפנים וגם בחוץ בעת אחת, גם להיות לא דתיים וגם להיות קצת דתיים. לאכול ולשתות כלא דתיים ולהיאנח כדתיים ולגלגל עיניים.

וכשלא תמיד נוח גם כך, מרבים להאשים מישהו ולהתאונן לפני מישהו..."

הלוואי ונצליח לומר יותר מה כן מאשר מה לא, הלוואי ונצליח להתבונן על עצמנו ולקחת אחריות על דרכנו ולא להאשים את האחר. הלוואי ונצליח לקיים שיח מהותי על איזו חברה אנחנו ואיך אנו מביאים לביטוי את ערכינו בטקס, בחג, במועד, בין אדם לחברו ולסביבתו. והלוואי שנדע בשיח שכזה לשמר את תחושת הבית לכל אחד מאנשי קהילתנו.

אגף בריאות ורווחה

בעקבות החלטתה של מירב שפיגלר לסיים את תפקידה בניהול אגף חברה בריאות ורווחה, התקיים דיון בהנהלת הקהילה לגבי מהות התפקיד והתקבלה החלטה שנכון להעביר את כל תחומי האחריות החברתיים לאחריות ניהול הקהילה ושהאגף יעסוק בתחומי רווחה ובריאות בלבד.

מקווה שבעודכם קוראים שורות אלו נבחר/ה מנהלת/ת לאגף ושבימים אלו היא או הוא עושים היכרות עם מערך שמיר.

מתוך חברי הקהילה היו שתי פניות, שתיהן לא הגיעו לשלב הראיון, מבחירה של המתעניינות.

נעשו מספר פניות אישיות אל מועמדות בעלות רקע וניסיון מתאים לתנאי הקול הקורא, אך לא הייתה

משולחן הרווחה והבריאות

קהילה יקרה,

לאחר שנתיים כמנהלת אגף חברה בריאות ורווחה בשמיר, בסוף חודש ינואר 2020 אני מסיימת את תפקידי.

במהלך תקופה זו הייתה לי הזכות להבנות, לייצב את הצוותים ולנהל אותם, להיפגש עם רבים מכם חברי הקהילה, ויחד עם הצוות המסור של האגף לדאוג לרווחתכם ולבריאותכם מטף ועד בכלל.

עם הזמן הובלנו שינויים, היינו פרואקטיביים בזיהוי הצרכים המשתנים והוספת שירותים בהתאם.

הנגשנו מידע חשוב לציבור בנושא מימוש זכויות ובכלל, שהרי ידע = כח. בנוסף, פיתחנו את ההון האנושי באגף תוך דגש על סטנדרטים מקצועיים ובעיקר עמדה לנגד עינינו ההקשבה והזמינות על מנת שתהיה כתובת אליה אתם יכולים לפנות לקבלת מענה, תשובות ומידע במהירות האפשרית ובשקיפות המרבית.

העיסוק בתחומי הרווחה והבריאות במישור הפרט נעשה לרוב "מאחורי הקלעים" ומתוך ידיעה שפעמים רבות זרעים שנזרעו בעבודה מאומצת ינבטו ויישאו פרי רק לאחר זמן רב...

במישור הקהילתי עסקנו בין היתר בשכבת הגיל השלישי והרביעי בשמיר המונה כיום לשמחתנו מעל 100 חברים ותושבים, הבאנו את הנושא לתודעה הקהילתית, הרחבנו והתאמנו את מתן המענה בשטח ופעלנו להידוק הקשר הרב דורי בקהילה. יחד עם ה"גמלאים והנהנים" עודדנו את מעורבותם בייזום הפעילויות וקיומן, ויחד העמקנו את הסיוע ההדדי בקרב החברים וייסדנו מפגשים קבועים עם נציגי הגיל השלישי והרביעי.

בסביון הנגשנו את שירותי הסיעוד המקצועיים והשירותים הפרא רפואיים לאוכלוסייה, פתחנו את פעילויות הפנאי של הבית, ללא עלות, עבור גמלאי שמיר והצלחנו לתת מענה וסיוע מידיים בעזרת עובדי סביון גם למי שמתגורר ב"פריפריה" (קרי מחוץ לבית המשפחה). כך מיצבנו את הבית ככתובת מרכזית עבור הגמלאים, כמרכז פעילות וכאבן שואבת בכל התייעצות מקצועית בנושאי זקנה.

כחלק מתפיסתנו את המעטפת של ה"גמלאים והנהנים" בני הגיל השלישי והרביעי, קיימנו בשמיר עבור בני המשפחה המטפלים בהורים המתבגרים את הקורס החדשני "אנו דור הסנדוויץ'", אשר נתן להם ארגון כלים ליזע והתמודדות עם הנושא החשוב.

במסגרת המוכנות לשעת חירום, הוקמו צוות רפואה יישובי וצוות למתן עזרה ראשונה נפשית בחירום. ערכנו השתלמויות לצוותי ומתנדבי החירום בשמיר, ערכנו לראשונה מיפוי של האוכלוסייה כולה לצורכי חירום וגייסנו מערך מתנדבים שייקח חלק בשעת הצורך ויסייע באיתור מהיר של האוכלוסייה.

עד כמה שהתפקיד מעניין ומאתגר, אני מוצאת שלסכם את התקופה הזו יכול להיות מעניין ומאתגר לא פחות.

העבודה בקהילה שבה אני גרה, במקביל לכך שסעדתי את אבי היקר ז"ל בהתמודדותו בגבורה עם מחלת הסרטן עד לפטירתו, לצערי הרב, באוגוסט האחרון, יצרו עבורי מורכבות מקצועית ואישית, יחד עם חיבור מיוחד ונוסף לקהילה ולבית. זאת, בנוסף להתמודדויות מקצועיות שונות שנבעו, בין השאר, ממפגש בין השקפות עולם שונות וממהות התפקיד עצמו.

מתוך אתגרים אלו ידעתי לכל אורך הדרך שנבחרתי ולקחתי על עצמי תפקיד מרכזי ומשמעותי הנוגע בלב ליבה הפועם של הקהילה, ולנגד עיני עמדה תמיד אפשרות אחת ויחידה- להמשיך להתקדם הלאה, יום אחרי יום ולצמוח מתוך הקיים באומץ ובנחישות עבורי ועבור מי שנתן בי אמון.

במקום הזה חיזקה אותי כל הזמן המורשת של אבי עליו השלום שלימד אותי כי מי שמאמין בצדקת דרכו יוכל לכל משוכה.

אני יכולה לשתף שהחלטתי לפני שלושה חודשים לסיים את תפקידי נעשתה מתוך תחושת אחריות ומחויבות גדולה ולאחר התלבטויות רבות.

ולבסוף התקבלה בלב שלם ובראש מורם מתוך רצון להמשיך הלאה ולהתפתח, ומתוך חיבור עמוק למשפט המוכר שכתב ריינהולד ניבור ומוכר כ"תפילת השלווה":

"אלי, תן בי את השלווה- לקבל את הדברים שאין ביכולתי לשנות,

את האומץ- לשנות את אשר ביכולתי,

ואת התבונה- להבדיל ביניהם".

אני מבקשת להודות למשפחתי התומכת והאהובה, לצוות האגף המקצועי והמסור, למתנדבים הרבים בועדות האגף השונות ובצוותי החירום, לרוית העובדת הסוציאלית שמלווה את עבודתנו ולכל הגורמים המסייעים בדרך.

תודה מיוחדת לכם חברי ותושבי הקהילה על הפעמים שאפשרתם לי להיות עבורכם ולסייע וסליחה עבור כל הפעמים שבהן לא הצלחתי.

לבסוף, כמי שאמונה במסגרת התפקיד על תחום בעלי הצרכים המיוחדים, שמגלם בתוכו את תמצית הערבות ההדדית והדאגה לאחר, אני מאחלת לכולנו שנדע להרחיב את ליבנו ולמצוא בו מקום לשונה ולאחר באשר הוא.

מאחלת למחליפתי בתפקיד דרך צלחה וקליטה נעימה וקלה בשמיר.

אמשיך לעמוד לרשותכם,

שלכם מירב.

פעילות שוברת שגרה בסביון. 15.1.2020 צילמה רוני במני-לוי

אירועי חג ותרבות בחודשים הקרובים (המשך הכתבה – תרבות חיינו)

ט"ו בשבט - חג לאילנות: ב- 14-15.2 נקיים את אירועי החג:

יום שישי - סדר ט"ו בשבט כמיטב המסורת, ובשבת (במידה ומזג האוויר יאפשר) נצא לנטיעות ופעילות בטבע.

ב- 20.2, יום חמישי, בוד'ולה בפאב – יין טוב יזרום כמים והופעה מקפיצה תגרום לכולנו לזוז ולנוע.

ב- 26.2, יום רביעי, לכבוד יום המשפחה - נצפה יחד בסרטה של חן רותם "לשמור בבטן" ולאחר מכן נקיים שיחה ערה עם חן על איך ולמה.

טיול קיבוץ לדרום – 28.2-1.3 – הרשמה כבר תלויה על לוח המודעות (פרטים ניתן למצוא גם באתר הקיבוץ).

על הכל ועוד יצאו פרסומים נוספים במדיות השונות.

פורים??? צוות החג מחפש אנשים טובים - בואו והצטרפו לצוות שיארגן חג שלא יישכח (פנו אלי עוד היום).

אסנת גמרסני

מלגת מועצה 2020

סטודנט/ית יקר/ה
מועצה אזורית הגליל העליון מעניקה השנה, כמדי שנה, מלגות לסטודנטים מתוך אמונה בחשיבות ההשכלה הגבוהה, רכישת מקצוע, צמיחה והתפתחות אישית.
המלגות מוענקות לסטודנטים תושבי יישובי המועצה, העומדים בקריטריונים שהוגדרו מראש, ולומדים לימודים אקדמיים או לימודים לתואר הנדסאי.
אני פונה אלייך ומזמין אותך להגיש בקשה לקבלת מלגת מועצה.
בהצלחה,

גיורא זלץ, ראש המועצה

קריטריונים לחלוקת מלגות המועצה לשנת תש"פ - 2020

מסגרת התקציב המאושרת למלגות לשנת 2020 היא 220,000 ₪
נקבעו שתי קבוצות של זכאים למלגות.

קבוצה ראשונה – לימודי תואר ראשון והנדסאים.

קבוצה שנייה – לימודי תואר שני ודוקטורט.

מועד אחרון להגשת בקשה: 9.2.2020 . המלגות יחולקו בטקס ביום חמישי 19.3.2020

קריטריונים לקבוצה ראשונה:

1. לימודי תואר ראשון או הנדסאים במוסד מוכר במדינת ישראל.
2. לימודי תואר מלאים (תשלום שכי"ל מלא).
3. המלגה תינתן החל משנת הלימודים השנייה ואילך.
4. רישום מקום מגורים ביישובי המועצה – לפי הרישום בתעודת זהות ואישור תושבות.
5. תושב המועצה בחמש השנים האחרונות לפחות.

קריטריונים לקבוצה השנייה:

1. לימודי תואר שני/שלישי במוסד אקדמי המוכר במדינת ישראל.
2. רישום מקום מגורים ביישובי המועצה – לפי הרישום בתעודת זהות ובאישור תושב.
3. תושב מועצה בחמש השנים האחרונות לפחות.

קריטריונים כלליים:

1. סטודנטים אשר קיבלו מלגה או אמורים לקבל מלגה שמקורה מכספי המועצה לא יהיו זכאים למלגת מועצה בשנת הלימודים תש"פ.
  2. הזכאות היא אחת לכל תואר במהלך הלימודים.
  3. סטודנטים במסלול הכולל שני תארים או יותר, יהיו זכאים להגיש במהלך לימודיהם, בקשות כמספר התארים.
  4. הסטודנט יציג מסמכים רלוונטיים כפי שיידרש. לטופס אישור מנהל/ת הקהילה לחץ/י כאן
  5. הבקשה למלגה וצירוף המסמכים הנדרשים, ימולאו בטופס מקוון
  6. גובה המלגה המקסימלי: 2200 ₪ ותלוי במספר הפונים.
  7. בני בנות סגל אקדמי הזכאים ללימודים חנים לא יהיו זכאים לקבלת המלגה.
- ש הקריטריונים לכל תואר חייבים להתקיים כולם באופן מצטבר לתואר הרלבנטי.**
ש בקשתו של מבקש אשר אינו עומד באחד מהקריטריונים, תידחה על פניה.
ש חריגים יפנו בבקשה לדיון בוועדת המלגות באמצעות מרכז צעירים גליל עליון

לטופס בקשה לקבלת מלגה לחץ/י כאן

ש לשאלות או ברורים ניתן לפנות למרכז צעירים גליל עליון בדוא"ל - tzeirim@galil-elion.org.il

יו"ר ועדת מלגות – עידית חמל

קצת מפה וקצת משם

בדרך לטוקיו 2020 – בחסות אופטיקה שמיר

קופצת המשולשת האולימפית של ישראל, חנה קנייזבה מיננקו (מכבי חיפה) חתמה על הסכם חסות עם שמיר תעשיות אופטיקה בע"מ. שווי החסות לשנת 2020 נאמד ב-130,000 ש"ח.

יגן משה, מנכ"ל שמיר אופטיקה אמר במעמד חתימת הסכם החסות: "אנו מאמינים ביכולתה של מיננקו להשיג את הקריטריון למשחקי טוקיו 2020, ורואים בה שגרירה נאמנה של ישראל ושל שמיר אופטיקה. מעבר לתמיכה הכספית החודשית נדאג לצייד את האתלטית במיטב מוצרי הספורט שלנו, הכוללים משקפי ספורט EYRES לאימונים, עדשות מגע לתחרויות ועדשות אופטלמיות עם ציפוי מונע אדים".

"בסוף החודש אני נוסע לחנוך את המעבדה החדשה שלנו בטוקיו בשת"פ עם רשת חנויות גדולה ביפן."

ורד בוסקילה, סמנכ"לית הוועד האולימפי בישראל: "לראייה טובה חשיבות גדולה בהצלחה המקצועית של הספורטאית. אני נזכרת שבתקופת היותי שייטת אולימפית המאמן שלי שלח אותי מספר פעמים לבדיקות עיניים בטענה שאני ובת הזוג שלי מפספסות את המצוף בזמן התחרות בגלל בעיית ראייה.

בחרתם ספורטאית נפלאה שתהיה לכם לפרזנטורית איכותית מאד. תודה על תמיכתכם בספורט האולימפי בישראל".

שמיר מעסיקה מעל 2000 עובדים בארץ ובעולם ומדורגת בין חמש החברות המובילות בעולם בתחומה, בעיקר בזכות מרכז מו"פ חדשני הממוקם במטה החברה בקיבוץ שמיר בגליל העליון.

שמיר תומכת גם בקבוצת הכדורסל "הפועל שמיר אופטיקה, גליל עליון" המשחקת בליגה הלאומית.

מסר: ניר שמואל

על חקלאים ותפוחים

(כנס הנוטעים בראש-פינה)

תחת הכותרת 'ענפי נשירים לחורף 2019-2020', התקיים הכנס המדעי השנתי, לזכרם של חנה ואבשלום שוורץ ז"ל.

בכנס הוצגו מגוון מחקרים עכשוויים הנערכים על ידי חוקרי מו"פ צפון לשיפור התפוקה והרווחיות של הענף ולייעול והקלה בעבודתם של החקלאים.

ד"ר עומר קראין הציג תוצאות מחקר חדש לשיפור רמות הצבע האדום ואיכות הפרי בתפוחים מזני סטרקינג ופינק ליידי. ד"ר קראין וצוותו בחנו שיטות שונות לעיצוב של העצים ושל המטע במטרה שכל פרי ייחשף ליותר אור, מה שישפר את צבעו ואיכותו.

פרופ' רפי שטרן, חוקר מו"פ צפון במכון המחקר מיג"ל, הרצה אודות המחקר שניהל במשך שנים ובמסגרתו הצליח לפתור את בעיית הסדקים בזן התפוח פינק ליידי, שפגעה קשות ביבול בישראל ובמדינות נוספות ברחבי העולם.

גם ד"ר דני גמרסני מהמעבדה לאחסון, הרצה בפני הנוכחים בכנס על "מדדי הבשלה לקטיף אגסי קוסטיה".

תקשורות, 31.12.2019

בכנס המשך שנערך בראש פינה ב-19.1.2020 אמרה אילנה דרור, הכלכלנית הראשית של התאחדות חקלאי ישראל: "קיימת ירידה רצופה בצריכת הפירות לנפש. במהלך 14 שנים ירדה הצריכה מ-92 ק"ג לנפש ל-78 ק"ג לנפש.

עוד אמרה, כי אחד האתגרים הניצבים לפתח החקלאות הישראלית כיום הוא סוגיית הזדקנות החקלאים, והעובדה שדור ההמשך הולך ומתמעט ואין מי שיהוו ממשיכי דרכם של דור מייסדי המדינה ובניהם, שהקימו ישובים בפריפריה ועיבדו את האדמות הסמוכות לגדרות הגבול.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ירד מספר החקלאים (ללא עובדים זרים) בחמש השנים האחרונות מ-17,100 ל-12,100, 65% מהם מעל גיל 55. שיעור החקלאים שגילם נמוך מ-35 עומד כיום על 1% מכלל החקלאים.

מנכ"ל ארגון מגדלי הפירות בישראל, ירון בלחסן: "מוטלת עלינו האחריות להנחיל לצעירים, כי החקלאות מתפתחת ומתחדשת כל הזמן, כך שהיא תמיד רלוונטית, וזאת במטרה שצעירים יבחרו לעסוק בה בהתלהבות שווה למקצועות אחרים ויוכלו להשתכר ממנה בכבוד".

תקשורות, 19.1.2020

קצת מפה וקצת משם

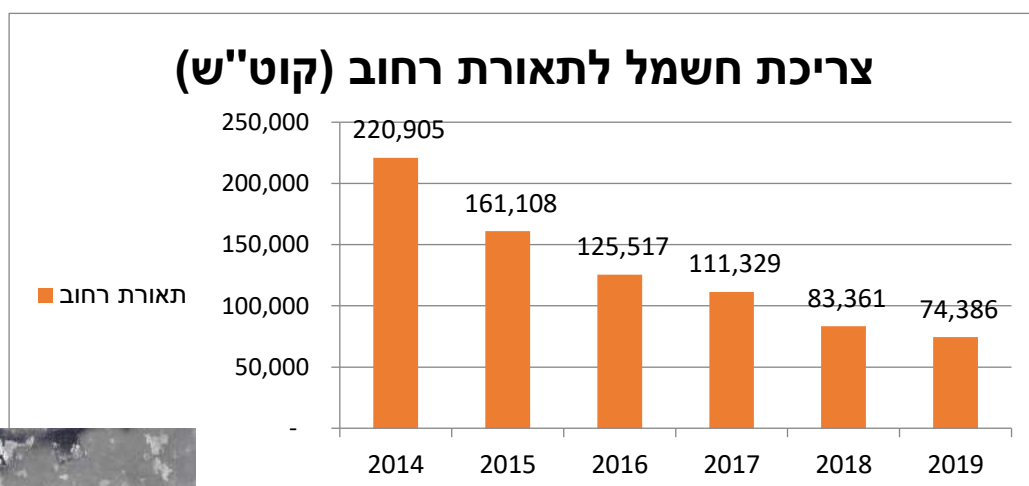
ברכות
לתומר גילדר
ולגילי אהרון
לרגל גיוסם לצה"ל
בהצלחה!!!
ושובו הביתה בשלום

מימין לשמאל: דגן, חנה, אמיר אדרי ויגן משה.

תאורת רחוב חסכונית

כידוע, נעשית מזה מספר שנים עבודה על המרת תאורת הכבישים והשבילים לתאורה סולרית (בשכונות החדשות) ולנורות חסכוניות.

בטבלה מעלה מסכם נועם סגל את צריכת החשמל לתאורת רחוב בחמש השנים האחרונות.

לשמחת כולנו, מגמת הירידה ברורה ומתמשכת.

מסר: נועם סגל

תשובות לשמירטרייה

1. א. מניטובה
2. ד. נורמן
3. ב. אלדו מורו
4. ג. איראן וברזיל
5. ג. סטיב קר

חידת נטע שפיגלר:

מי אני? מי צייר אותי ומתי?
היכן אני נמצא? (תשובות: ישירות לנטע)

קצת מפה וקצת משם

כבוד!!!

חוקרות תנשמות בעמק החולה

ברכות לסעודה בטחיש,
האח הראשי של סביון,
לרגל היבחרו כעובד מצטיין
בקופת חולים כללית- מחוז צפון.

שמחים וגאים שאתה חלק
מאיתנו.
יישר כח!!

ד"ר מוטי צ'רטר, חוקר אמריקאי, הגיע לביה"ס עמק החולה במטרה לשלב בנות נוער במחקר שלו על תזונת תנשמות.

תלמידות מצוינות מדעים כיתה ט' ובנות כיתה ט'3 הן שלקחו חלק בפרויקט, אשר שם לו מטרה לעודד נערות מצטיינות להיכנס לתחומי המחקר והמדע ע"י חווית מחקר חיובית.

התכנית פועלת בשיתוף פעולה ובמימון השגרירות האמריקאית בישראל, שאף תומכת במחקר של ד"ר צ'רטר. במהלך הפעילות התלמידות התנסו בנייתוח צניפות של תנשמות וזיהוי המינים מהם התנשמת ניזונה.

[מתוך: עדכוני ראש המועצה 16.1.2020](#)

אמנות במטבח מאת: רות בן-זאב

מרק שעועית

אני לא יודעת מה יהיה מצב הגשם כאשר העלון יצא, אבל כרגע הגשם יורד ללא הפסקה. קר וגשום, מה שאותי ממש מדכא.

בווטסאפ שלי מתקבלים סרטונים של ההצפות בשמיר, וגם ממקומות נוספים בארץ.

לפתוח את הדלת ולצאת לעבודה מרגיש כמו יציאה לפעולת קומנדו, כולל ההתארגנות המוקדמת (מעיל, כובע, כפפות) ותחושת הסכנה רגע לפני היציאה החוצה.

כהרגלי, אני מבטיחה לעצמי שבשנה הבאה אצא לטיול ארוך בחצי הכדור הדרומי. מקווה שבחורף הבא אממש את תכניות המגירה הנצחיות הללו.

אחד הדברים היחידים שיכולים לנחם אותי ביום כזה הוא שבבית יש סיר מרק שיחמם אותי מבפנים (ואת הידיים האוחזות בקערת המרק מבחוץ).

והפעם מרק שהוא ארוחה שלמה.

חומרים

2 כוסות שעועית לבנה שהושרתה לילה

2 תפוחי אדמה חתוכים לקוביות

גזר חתוך לקוביות

2 בצלים קצוצים

מעט שמן זית

3 עגבניות

מלח, כמון, פפריקה (מתוקה/חרیפה לפי טעמכם)

5 שיני שום

חצי כוס אטריות דקות

אופן ההכנה

מבשלים את השעועית עד לריכוך ומסננים.

מרסקים בבלנדר עגבניות תבלינים ו 2 כוסות מים רותחים.

מחממים שמן זית ומטגנים בצל, תפוחי אדמה וגזר עד להזהבה.

מוסיפים את תכולת הבלנדר ועוד ליטר וחצי מים ומרתיחים.

מוסיפים את השעועית מבשלים עד שהירקות מתרככים, מוסיפים את האטריות ומבשלים עוד 5 דקות. מתקנים תיבול.

מגישים עם לימון וצילי לאוהבי החרף.

50 שנה לנפילתו של אבי רותקוב

כתבה:

חן רותם

למדתי את אבינועם דרך פניה של סבתא. דרך מחוות הגוף הנושם עמוק בימי זיכרון, דרך הגיית שמו, שם של בן בפיה של אמו תמיד נשאר ילד.

למדתי אותו דרך יגונה שהיה תמיד עטוף בהגנות רבות, בעינים לחות, בשקיעה לכסא הנדנדה.

נוכח בהעדרו כל הזמן.

כל ביקור בבית החם שלה ושל סבא, עם ריחות של עוגיות, היה מלווה במבטו הרך מהתמונה; כשישבנו על הספות בשישי אחר הצהרים וכששיחקנו על השטיח טאקי וכשסבתא היתה מבקשת שאספר לה מה אני לומדת, אבי

היה מזכיר את החיים שנעצרו ואת כאב הלב שלא עזב מעולם.

היא אף פעם לא דברה על געגוע, אבל הוא היה משורטט בפניה וקמטי ידיה ועם השנים נראה היה שהיא רואה את אבי בפנינו שלנו, הנכדים שלה, שכולם כבר מזמן גדולים ממנו.

כל שנה כשתמונתו הגדולה הביטה בפנינו מהמסך הגדול באולם הספורט, ביום הזכרון, מישהו היה קצת דומה לו, מישהו היה קצת בגילו והזכיר במשהו את הנער הצעיר בתמונה. והיא ירבה שותקת ובסוף הטקס חיבקה תמיד חזק בכוחות הלב הטוב שלה.

מה בעצם אני יודעת עליו?

רק פיסות זעירות שנאספו בעמל רב. כל כך פחדתי לשאול אותה ולפתוח את הפצע, רסיסים שהיא פזרה, תמונות של זכרונות שדהו. כל כך הרבה שנים היא חיה את חסרונו, חוזרת שוב ושוב ומספרת על הבן הרגיש, חסר ההגנה, שהיא לא נפרדה ממנו אף פעם.

בכל אירוע שנהרגו חיילים, הייתה מתכסה בשקט שלה, כאילו היא צריכה לבשר לעוד אמא שחייה עומדים להתהפך עליה, יודעת איזו אימה חרישית מצפה לה, געגועים שלא ייגמרו לעולם.

אבי, שאפילו תמונות בצבע לא השאיר, אובדן של שחור ולבן של לפני ואחרי. אובדן שממנו קמה לאט אל החיים, אל המשפחה, אל הילדים הרכים. בכל ילד שסבתא טיפלה בבית התינוקות היה קצת מאבי, עוד נענוע, עוד חיוך ראשון, עוד להרגיע את הבכי, אם לא את שלה אז לפחות את הבכי של הילד בזרועותיה.

למדתי את אבינועם דרך פניה של סבתא, דרך חסרונו התמידי במשפחתנו הקטנה. למדתי עד כמה הפסדנו אדם רגיש ופגיע, יוצר ואוהב, שהיה צריך לעמוד כאן היום, כנראה גם גבוה מהממוצע, עם ילדיו ונכדיו, ולהתפעל מהירוק מסביב.

אנחנו זוכרים את חסרונו שהפך לחי ונוכח כל כך ומבכים את האדם הנדיר שהפסדנו.

דצמבר 2019

אבי ומשפחתו
(באדיבות ארכיון שמיר)

ארכיון שמיר

רחל כרמון

תמונת החודש

מאוסף תמונות הארכיון

נזכור

28.1.1943	נפטרה	חווה-אבלין ליפשיץ
9.1.1979	נספה	חנוך כהן
9.1.1979	נספתה	איה כהן
2.1.1987	נפטרה	ציפורה-ציפ נתנזון
4.1.1987	נפטר	יחזקאל בן-זאב
10.1.1987	נספתה	גילה לזרוביץ
13.1.1993	נפטרה	רחל כרמון
23.1.1997	נפטרה	מרים-מיצי בולר
20.1.1999	נפטר	יוסף כהנא
14.1.2000	נפטר	משה שני
8.1.2004	נפטר	ראובן צלרינג
11.1.2010	נפטרה	ציפורה מסד
29.1.2010	נפטר	מנחם [מנדל] אורפז
10.1.2011	נפטר	משה שחם
17.01.2013	נפטר	מאיר חלפי
29.01.2013	נפטרה	אסתר שוויגר
17.01.2015	נפטר	מאיר אבני
12.1.2018	נפטרה	מרים רגב
14.1.2018	נפטר	יעקב ולד
10.1.1952	נפטר	שלמה וידר
2.1.1953	נפטר	יצחק שולר
1.1.1963	נפטר	דוד בלוצרקובסקי
23.1.1967	נפטר	יוסף הרשקוביץ
9.1.1979	נספה	חיים כהן
19.1.1990	נפטרה	ברטה סרבש
22.1.1998	נפטרה	טובה גרינבלט

י ה י ז כ ר ס ב ר ו ן

מה עושים האייילים בסוף...

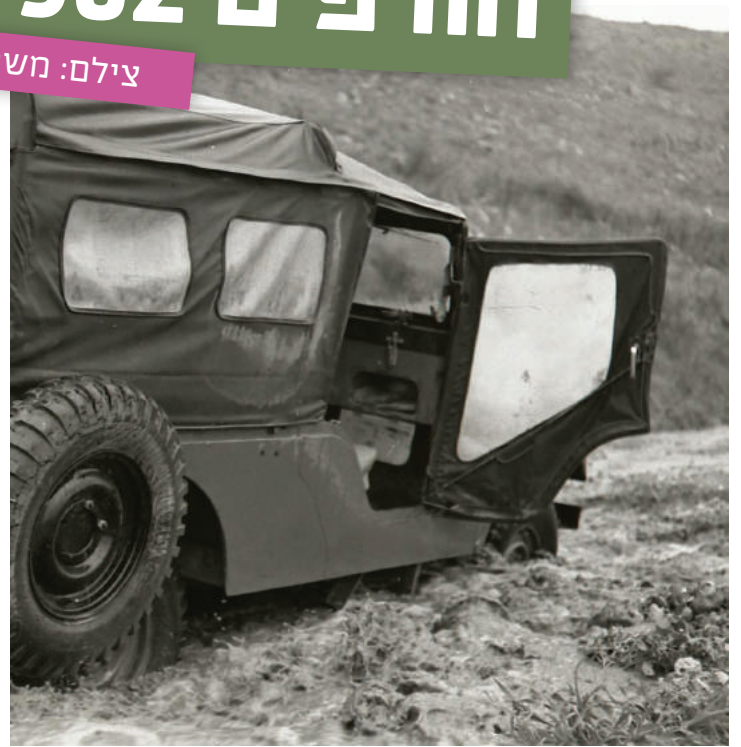
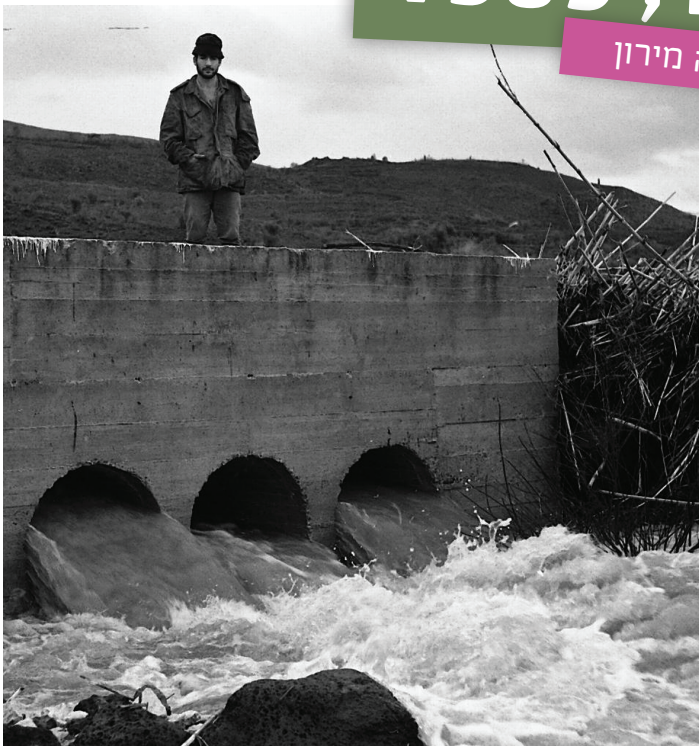
צילם: אפי שריר

חורפים 1962, 1969

צילם: משה מירון

מערכת "בשמיר": יהודית מסד, עירית שני, שני מיכאלי, רות בן זאב, נעמה בייפוס, מתי בר-אלון, איריס פינקו-סרף. לתפוצה פנימית בלבד, לא למכירה, לא להפצה ופרסום. bshamir@shamir.org.il